

Naročnina

Dnevna izdaja

za kraljevo Jugoslavijo

mesečno 25 Din

polletno 150 Din

celoletno 300 Din

za inozemstvo

mesečno 40 Din

nedejska izdaja

celoletno v Jug

slaviji 120 Din, za

inozemstvo 140 Din

SLOVENE

S fedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov

1 stop, peti vrsta

mali oglaš po 150

in 2 D, večji oglaš

nad 45 mm višine

po Din 250, veliki

po 3 in 4 Din, v

uredniškem delu

vrstica po 10 Din

o Pri večjem q

naročilu popust

Izide ob 4 zjutraj

razen ponedeljke in

dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, neizbrani
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnništvo št. 2329

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Lekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inšerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Za zdravje naroda

Naši članki o padanju rojstev, ki je pričelo ogroziti tudi naš sicer zdrav in krepek narod, so vzbudili nemalo zanimanje v najširših plasteh. Dokaz temu so nam mnogoštevilni dopisi, ki prihajajo od vseh strani, in sicer od resnih in uvaževanih mož, katerim je zdravje ljudstva gotovo odkrito pri srečju.

Brez dvoma imajo marsikaj prav tisti, ki korenito temu žalostnemu dejstvu iščejo v splošnem družabnem pojavu: v revščini. Revščina je gotovo kriva mnogega moralnega zla. Delavec z nizko plačo je vedno v skušnjavi, da prične mehanično računati, za koliko otroških ust morejo zadostiti njegovi prejemki. Da je res tako, nam kažejo nekateri zgledi od drugod. Padanje rojstev v preteklih desetletjih ni bilo nikjer tako pereče, kakor na Francoskem. Zato so se tam pričeli že zelo zgodaj pečati s tem bitnim vprašanjem narodnega obstoja. Poizkušali so na vse načine dvigniti moralno in narodno zavest ljudstva. Skoraj pa so se prepričali, da je slabo gmotno stanje nižjih slojev tudi eden izmed vzrokov nazadovanja rojstev. In sicer se je to zgodilo na sledeč način. Opazili so, da je po onih delavskih kolonijah, kjer so bili delavci bolj plačani, odstotek novorojencev za precej odstotkov višji, kakor pa pri slabše plačanim delavstvu. Kakor hitro so pri kakem podjetju delavstvu izboljšali njegov gmotni položaj, se je že v nekaj letih tudi dvignilo število novorojencev.

Mislimo, da isti gospodarski zakon vsaj deloma še tudi danes velja. Zato bi morala biti družba napram delovnim slojem pravičnejša. Krščansko načelo ne zahteva le, da ima vsak delavec toliko plače, da se more pošteno preživeti, ampak, da je njegova plača družinska, to se pravi, tako mora biti plačan, da si lahko ustanovi družino in jo tudi preživlja. To se nam danes zdi tem bolj potrebno poudarjati, ko so na delu sile, da se že iak dovolj težak položaj našega delavstva še bolj poslabša. Po vseh modernih državah se polaga največjo važnost na zdrav razvoj delavskega stanu. Države se trudijo, da pomagajo s socialno zakonodajo, da zlasti omogočajo delavskim ženskam prvo skrb za novorojenčka in to bodisi z zakonitimi dopusti, bodisi s primernimi napravami, ki omogočajo materam tudi med tovarniškim delom skrb za njihovo deco. Taka socialna zakonodaja je danes potrebna tem bolj, ker le prepogosto se zgodi, da si morata mož in žena oba služiti svoj kruh v tovarni. Kdor torej nastopa proti tem nujno potrebnim socialnim zakonom, dokazuje, da mu manjka sleheren socialni čut, — a obenem škoduje tudi zdravju in moči naroda. Država, ki ima skrb za moč in rast naroda, mora čuvati socialne pridobitve delavstva in jih po možnosti še razširiti.

Vendar pa slabo gmotno stanje ljudstva nikakor ni edini in niti ne glavni vzrok padanja rojstev. Vzemimo drug primer, o katerem se v zadnjih mesecih toliko govori: Srem. Vsakomur je znano, da je sremska zemlja jako bogata in že od nekdaj prav redko naseljena. Premožno ljudstvo biva tamkaj — in vendar, nikjer v državi ne razsaja bela kuga tako grozno, kakor po slavonskih in sremskih ravinah, medtem ko hribovita in beraška Bosna izkazuje največji narodni prirastek med Hrvatimi. — Mogoče, da je rodovitnost slavonskega prebivalstva nekoliko opešala radi tega, ker so v pokrajino premalo pustili tujega elementa in so se ondodni bogataši ženili med seboj, da je vse premoženje ostalo v družinah. Toda poznavalci razmer so vsi edini v tem, da je ondodno prebivalstvo — in predvsem žene — hotoma ustvarilo sedanjí žalosten položaj, ko se ponekod za petdeset in tudi osemdeset odstotkov teše več rakev kakor zibelk.

Isto žalostno sliko nudijo tudi moderna velenista, katerim po zadnjih statistikah načeljuje Berlin, ki izkazuje najnižji odstotek rojstev med evropskimi velenistami. Gotovo je po mestih mnogo pomanjkanja in revščine, a tam je nakopičeno tudi silno veliko bogastva. Toda tam je ravno tista plast, ki misli, da zanjo velja »gospodarska moralca«, ki dovoljuje vsa uživanja, a ki beži pred vsako odpovedjo in žrtvijo. Saj stvar ni od večera. Dolgo, dolgo že se je s ciničnim posmehom zrla na tiste, ki so živeli npravno in pošteno. Ko pa je zlo okužilo široke plasti ljudstva, je seveda narod ogrožen v svojem obstanku. Pričel se je ta pomor ljudske sile v Franciji, ki je domovina npravstvenega in verskega svobodnjaštva. Francoski narod je pričel izumirati. Veliki ljubozni do zemlje in naroda, potem pa še globoki, živi veri, kateri je udana vendarle še doobra

Poitalijančevanje Primorja

Z metodo nasilja in na miren način se izvaja poitalijančenje z vso odločnostjo

Zagreb, 6. febr. z. Današnji »Obzorje« pri naša uvodni članek iz Trsta o italijanizaciji jugoslovanske krajine. V članku se trdi, da načrt za poitalijančevanje ni naiven in ne površen, temveč je proučen do podrobnosti. V fašističnem asimilacijskem sistemu se opazata dve metodi: metoda nasilja in mirne penetracije. Prva se uporablja tedaj, kadar druga ni učinkovala. Metode mirne penetracije, oziroma simulacije se poslužujejo v največji meri šole. Razen tega obstoja veliko število drugih organizacij, ki vrše isto nalogo. Julijska krajina ima 992.959 prebivalcev s preko pol milijona Slovanov v 125 občinah. Deli se v štiri province, in sicer v reško, gorjsko, puljsko in tržaško-zadarsko. V teh štiri

rih provincah je 139 fašijev z 23.000 člani, 82 ženskih fašijev s preko 5000 članic. Dalje obstojajo: organizacija fašističnih študentov s 1730 člani, organizacija Ballila z 32.500 članov, organizacija Avantgarde z okroglo 11.000 članov, organizacija Mala Italijanka s 13.600 članic, organizacija Mlada Italijanka s preko 4000 članic, organizacija Dopolavoro s 31.700 članov ter fašistični sindikat s 105.669 članov, dalje 202 fašističnih kooperativ, filo-fašistične organizacije s 23.000 članov. Torej znaša število vseh članov brez fašističnih kooperativ in filo-fašističnih organizacij 230.000. V članku se dalje popisuje funkcioniranje posrednih organizacij in na kak način izvajajo poitalijančevanje našega elementa v Julijski Krajini.

Lekarniški zakon predložen VZS

Belgrad, 6. febr. b. V socialnem ministru stvu je izdelan načrt o uvozu, izdelavi in prodaji zdravil, o lekarnah in lekarnarjih. Ta načrt zakona je že predložen Vrhovnemu zakonodajnemu svetu, ki ga je tudi že dal v pretes posebni komisiji. Načrt vsebuje vse odredbe o uvozu, izdelavi in prodaji zdravil in je taksativno naštet, katere ustanove lahko

delijo in prodajajo zdravila neposredno konsumentom. Dalje vsebuje določbe o otvarjanju novih lekarn ter kvalifikaciji lekarnarjev in njihovem delokrogu. Lekarne se ne bodo mogle svobodno odpirati, marveč samo na temelju osebnega dovoljenja, ki ga bo za Belgrad izdajalo ministristvo, v drugih krajih pa bani.

Anglikanska cerkev za svojo neodvisnost

London, 6. febr. (AA.) Cerkevna skupščina je s 382 glasovi proti 105 odobrila resolucijo yorškega nadškofa dr. Temple, naj se imenuje komisija, ki bo preiskala sedanje odnose med cerkvijo in državo. Ta sklep je posledica tega, ker je spodnja zbornica svoječasno odklonila sankcijo revidiranega molitvenika. Pozneje so škofje sklenili, da se dovoli z gotovimi pridržki uporaba revidiranega molitvenika. Komisija bo morala proučiti sred-

stva, da se izpremene sedanje ustavne in zakonske določbe, kolikor ovirajo uveljavljanje načrta, da je cerkev v prvi vrsti poklicana sklepati končnoveljavno v verskih zadevah. Dr. Temple je v svojem govoru izjavil, da smatra duhovno neodvisnost cerkve za nujno potrebno in bistveno. Če treba, se bo morala cerkev tudi razdržaviti, da doseže svojo neodvisnost. Za ta visoki cilj mora biti pripravljena tudi na žrtve.

Atentat na predsednika Mehike

Newyork, 6. febr. D. Atentat na novega mehiškega predsednika Rubia, s katerim so oblasti računale, se je izvršil ravno v trenutku, ko je predsednik po prevzemu oblasti zapustil narodno palačo in stopal v svoj avtomobil. Neki mlad človek se je med množico prerinil do prvih vrst in je streljal nad glavami vojakov, ki so tvorili kordon, v zadnje okno avtomobila. Oddal je pet strelcev in razbil zadnje okno. Predsednik je bil zadet v čeljusti. Druga krogla je oplazila nečakinja in soprogo predsednika, tretja pa je ranila nekega gledalca. Šofer je nemudoma pogнал avtomobil z vso silo in z največjo naglico odpeljal k predsednikovim vili. Rana predsednika ni nevarna. Bil je takoj operiran ter so mu kroglo vzeli v narkozi. Čeljust je razbita. Predsednik bo okrevljal v enem mesecu. Strelci so povzročili hudo paniko med množico 50 tisoč gledalcev. Množica se je bala, da se bo začelo splošno streljanje in se je razbežala na vse strani. Pri tem je bilo mnogo oseb pohojenih in več težko ranjenih. Ljudje, ki so stali v bližini atentatorja, so bili v prvem trenutku od strahu trdi. Policija in vojaštvo je zagrabilo atentatorja, ki ni skušal pobegniti, in ga odvedlo, da ga množica ne linča. Pred vojnim ministrom, ki je zasliševal atentatorja še isti večer, je izjavil, da se piše Miguel Forest, star 22 let, in da pripada stranki propadlega predsedniškega kandidata Vasconcellosa. Policija je pozno zvečer aretirala sedem članov kompota. Napad je bil že dolgo pripravljen. Nameravali so umoriti predsednika in ves kabinet, da bi potem v političnem kaosu pripomogli Vasconcellosu do vlade.

Mehiko, 6. febr. AA. Predsednik ni v življenjski nevarnosti. Atentator se imenuje Daniel Flores in je star 22 let. Izjavil je, da je pristaš poražene stranke, ki je bila proti ponovni izvolitvi.

Volilna zmaga romunske v'ade

Bukarešta, 6. febr. AA. »Rador« poroča: Izidi volitev v okrožne skupščine, ki so bili znani davi, kažejo, da so dosegle vladne liste veli kuseph. Vladne liste so dobile na Erdelskem vse mandate, izvzemši v Sibinu, kjer je nemška stranka dobila eno petino vseh glasov ter v treh erdelskih okrožjih, kjer ima madjarska stranka neizpremenjeno večino glasov. Liberalna stranka je dosegla v 27 okrožjih eno petino glasov. V zinslu določb volilnega zakona bo imela temu primerno število zastopnikov v okrožnih skupščinah. Vlada je prejela v mnogo pokrajinah skoro vse glasove, v okrožjih stare Romunije pa veliko večino.

tretjina Francozov, se je po dveh desetletjih najhujšega napora posrečilo, zaustaviti usodno izumiranje. Ali pa se bo posrečilo tudi drugod?

Ponovno ugotavljamo, da je dolžnost države, da nastopi z odločnimi sredstvi proti vsemu, kar pomaga uničevati klico življenja, pa naj si bo to reklama po listih ali razpečevanje preperečevalnih sredstev. Cerkev stori svoje, ko vsako tako početje zabranjuje v vesti in pod grehom. A tudi država mora storiti svoje. E. Herriot, ki gotovo ni v nevarnosti, da bi ga kdo osumil klerikalizma, niti ne ver-

Poboji v Bosni se množe

Sarajevo, 6. febr. z. V Bosni in Hercegovini se v zadnjih 10 letih vršijo neprestano poboji in umori. Posebno trpijo v tem oziru rogatiški, visoški in ljubiški okraji. Po podatkih vrhovnega sodišča v Sarajevu se lahko reče, da je bilo zgubljenih 500 ljudi radi umora in drugih 500 je prišlo v ječe. Ugotavljajoč ta pojav, objavlja današnja »Hrvatska Straža« članek, v katerem opisuje škodljive posledice tega pojava ter zahteva, naj se merodajni činitelji pobrigajo, da se temu zlu pomore. Slaba odgoja mladine bo veliko breme, ki bo padlo na rame družbe, naroda in države.

skih nagibov, ker je izmed voditeljev frama sonstva, je imel pred dnevi pogum, da je v svoji »Ere nouvelles« zapisal, »da mora država s primerno zakonodajo skrbeti za javno npravnost. Nobenega dvoma ni, da velja to tudi za nas. Zato pa s pomilovanjem in prezirrom zavračamo najnovejšo duhovitost naše socialistične »Delavske Politike«, ki piše, da so »cerkveni krogi« radi tega proti preperečevanju rojstev, ker rabijo človeškega materiala — za vojsko. (Št. 8, str. 2, 1930.) Žalostno vsekakor, da se smejo take nesposobnosti auditi slovenskemu delavstvu!

Kraljica Marija

v Bukarešti

Bukarešta, 6. febr. AA. Danes ob 11 dopoldne je dopotovala s posebnim vlakom v Bukarešto Nj. Vel. kraljica Marija v spremstvu dvorske dame ge. Eleonore dr. Švrljuge in adjutanta majorja Pogačnika. Vlak se je ustavil na dvorski postaji v Controceanu. Na postaji so Nj. Vel. sprejeli kraljica-mati Marija, princeza Ileana s svojim zaročencem knezom Hochbergom, kraljevo namestništvo s knezom Nikolom, člani vlade s predsednikom Maniu na čelu, kraljica Elizabeta, naš poslanik na romunskem dvoru Čolak Antič, naš vojni ataše general Stojanović z gospo, z osebjem kraljevega poslanstva in dostojanstveniki romunskega dvora. Nj. Vel. kraljica Marija, ki se je počutila zelo dobro, je stopila prva z vlaka in se poljubila s kraljico materjo.

Vprašanje jugoslovnskega nacionalizma

Subotica, 6. febr. z. V veliki dvorani pravne fakultete je imel zagrebški profesor dr. Kosić predavanje o problemu jugoslovnskega nacionalizma. Izvajal je, da se je s korakom od 3. oktobra preteklega leta ustvarila pravno in politično edinstvena nacionalna država. Toda nacionalno edinstvo še ni doseženo. Po njegovem mišljenju je ideal nacionalnega edinstva v prvi vrsti odvisno od vprašanja jezikov. V prvi vrsti so tu važne jezične razlike med Hrvati in Srbi na eni ter Slovenci na drugi strani. Po njegovem mnenju se je takoj po zedinjenju naše države napravila velika napaka, ker se ni uvedel za vso državo en službeni jezik. Vprašanje cirilice ali latinice ni prvega reda. Na koncu svojega predavanja je prišel dr. Kosić na vprašanje ver, ki je postalo prav v zadnjem času posebno aktualno.

Zupnik Novoselec - umrl

Zagreb, 6. febr. b. z. Sročil po polnoči je umrl v šestih tamošnji župnik Ivan Novoselec. Pokojni župnik je prišel pred leti v spor s svojimi župljani. Ta spor se je ravno v zadnjem času rešil v splošno zadovoljstvo vseh in je župnik Novoselec umrl v najboljših odnošajih s svojimi župljani.

Pod ljubli. brzovlak se vrgla

Zagreb, 6. febr. z. Danes popoldne okrog dveh je prišlo med Zaporešičem in Brdovcem do železniške nesreče. Pod ljubljanski brzovlak se je vrgla mlada deklica. Vlakovodja je hotel še v zadnjem trenutku ostaviti vlak, kar se mu pa ni posrečilo. Ko se je vlak ustavil, se je nutil gledavcem strahovit prizor. Na tračnici je ležalo truplo dekleta vse v krvi. Odsekana glava je ležala daleč od trupla. Ugotovilo se je, da je samomorilka Jelka Karlovič, 18 leta stara in da je že dolgo časa bolehal na neozdravljivi bolezni.

Na profesoria streljal

Belgrad, 6. febr. b. Iz Sremske Mitrovice poročajo, da je dijak 5. razreda gimnazije Rokić iz maščevanja nad razrednikom, ker je bil radi slabega vedenja izključen, danes nena doma planil v razred in oddal na profesoria več strelcev iz revolverja, ki pa k sreči niso zadeli. Djak je bil aretiran.

Razne vesti

Belgrad, 6. febr. b. Zastopniki trgovskih potnikov so bili danes sprejeti pri trgovinskem, finančnem in prometnem ministru, kjer so predložili svoje želje in prošnje za popust na železnicah, češ, da je to vprašanje na isti način rešeno v vseh državah.

Belgrad, 6. febr. z. Danes se je zglasila v trgovinskem ministru deputacija Zveze industrijcev ter predložila svoje resolucije z dne 3. t. m.

Split, 6. febr. z. Na Mlatačkem gatu v splitski luki gradijo kamnit kijosk, na katerem bodo namestili maleograf. Naloga tega aparata bo registrirati plimo in oseko, kar je potrebno posebno v kartografske svrhe. Maleograf gradi hidrografski urad vojne mornarice, ki ima svoje sedišče v Splitu.

Zagreb, 6. febr. z. Zagrebški mestni župan dr. Srkulj je kot predsednik zveze jugoslovanskih mest sklical glavno skupščino za 29. marca t. l., katere se bo vršila v belgradski občinski dvorani ob 9 dopoldne. Vsako mesto ima na skupščini en glas, ter zbira svojega delegata po volji.

Split, 6. febr. z. Te dni biva v Splitu angleški publicist Ronald Brice.

Državna kriza Bolgarije

Bolgarija preživlja grozovito gospodarsko krizo. Ni se še opomogla od potresov in lanskim mrazov, je že polom nekaterih večjih bank uničil na tisoče vlagateljev in dolžnikov. Poljedelski pridelki nimajo cene. Drugod skuša vlada omogočiti kmetu obstoj v težavnih razmerah, a v Bolgariji se vlada ne zgađa, četudi propadajo trdne kmetije in že celo pri najbolj štedljivih rodbinah ni v blagajni nič leva (42 par). Ali naj vlada podpira opozicijo? Saj so kmetije v ogromni večini pristale opozicijske zemljedelske stranke bivšega umorjenega min. predsednika Stambolijskega, četudi se ta večina pri volitvah ne more dokazati vsled vladnega pritiska. Delavec je socialist, meščan pristaš demokratske stranke bivšega min. predsednika Malinova, če ni slučajno uradnik ali človek, ki ima opraviti z državnimi uradi, ker takrat mora biti vladni človek. A na Balkanu je stranka več kot država. Zakaj bi torej vlado skrbelo, če je kruh za 130 odstotkov dražji ko žito. Saj so s tem zadovoljni Makedonci, ki jih draginja ne spravi iz ravnotežja; izsilijo si pač večje vsote za svoje usluge vladi in neki zapadnoevropski državi, a pri tem se navadno položaj samo zboljša. Mnogi trgovski in denarni krogi se pa samo vesele obubožanja delovnih slojev, da jih tem lažje zaslužijo in izmozgavajo.

Toda tudi med trgovci in vladnimi poslanci so ljudje, ki vidijo naprej. Obubožanje delovnih slojev in meščanstva pomeni zastoj in propad trgovine ter industrije. Orijentalci sicer dolgo prenašajo mirno trpljenje, ko pa postane položaj nevzdržen, takrat pozna samo eno sredstvo in samo eno pot v boljše dni: revolucijo. Zato tudi vladni poslanci zahtevajo odstop sedanje Ljapčevove vlade. Med njimi je celo predsednik poslanskega kluba vladne stranke Demokratičeski zbor, prof. Danajlov.

Vlada Andreja Ljapčeva je sicer že dolgo v krizi. Ali Ljapčevu se je vedno posrečilo odložiti razplet krize, ker so v najnevarnejših trenutkih kake konference ali drugi zunanje politični dogodki onemogočili otvoritev krize. Sedaj pa je položaj za Ljapčeva zelo nevaren. Prej razbita opozicija vrši zadnje priprave za skupen napad na vlado. V vladni stranki kažejo vsi znaki na razpad. Jasneje kot kdaj poprej se javljajo vse tiste štiri stranke, iz katerih je nastal Demokratičeski zbor l. 1923., da bi po revoluciji in uboju Stambolijskega »zasigural buržujski družabni red«. Ze dolgo nezadovoljni prof. Cankov, oče junjske revolucije l. 1923., sedanji predsednik narodnega sobranja, se ne zadovoljuje več z nekaj ministrskimi resori, za katere se je prej zastonj boril. Cankovova grupa čuti, da bi jo Ljapčev izpodrinil, ko mu ne bi bila več potrebna. Sedaj pa bi bilo tudi neumestno sesti v vlado s skrajno osovražnim Ljapčevom, ko vse hrepeni po novi vladi tako željno kakor duše v vicah po odrešenju iz ognja. Zato si cankovisti snujejo in zopet organizirajo svojo nekdanjo stranko. Radikalno krilo izjavlja, da bodo podpirali vlado samo, če bo upoštevala njihove želje. Demokratsko krilo še ni na jasnem, kdo bo zmagal in se zato bori za naklonjenost Ljapčeva in Cankova. Ljapčevovo krilo, narodnjaki, si prizadevajo, da bi postali nujno potrebni v bodoči kombinaciji.

Razplet krize je namreč v Bolgariji zelo težaven. Stranka sedanje vladne večine, Makedonci ter neodgovorni činitelji se boje obračuna za sedanjo gospodarsko krizo in za 50.000 nedolžnih delavskih in kmetijskih žrtev junjske revolucije pred sedmimi leti. Zakaj bolj kot drugod se na Balkanu uresničuje pravilo političnega življenja, da se postavi pred sodišče tisti, ki izgubi oblast in da proti njemu pričajo ne samo njegovi grehi in napake, ampak celo zasluge.

Ljapčevovo krilo zaupa v Makedonci in v bivšega vojnega ministra gen. Vlkova, sedanjega poslanika v Rimu. Poslali so k njemu v Rim celo dva odposlanca s pozivom, da se enako, kakor l. 1923. postavi na čelo vojske in makedonskih band ter da prevzame vlado ali vsaj vojno ministrstvo. Gen. Vlkov pa zahteva, da bi bilo zanj ustanovljeno mesto glavnega armadnega nadzornika, ki bi mu bil podrejen vojni minister, češ, da bi mogel na ta način obvladati situacijo brez gaženja ustavnih določil. Ta korak Ljapčevove skupine je izzval ogromno ogorčenje v bolgarski javnosti. Javnost hoče vsaj toliko svobode, da bi se n. pr. smel Stambolijskemu postaviti na grob vsaj leseni križ, a ne še večjega pritiska in še večjega vmešavanja kake neslovarske države v bolgarske zadeve. Ljapčev je skušal pomiriti duhove z izjavo, da sta dotična poslanca odšla v Rim brez njegove vednosti.

Vsekakor pa je položaj tako napet, da treba spremeniti vladno krnilo. Politična situacija je v rokah carja Borisa. Ali se bo car upal nastopiti proti interesom Makedoncev, njih zunanjih protektorjev in tistih dvornih krogov, ki so sodelovali v junjski revoluciji in ali bo imel res pred očmi samo koristi bolgarskega naroda in celotnega slovanstva, bodo pokazali prihodnji dnevi. — b —

Dunajska vremenska napoved. Severne Alpe: Sneg. Nižja temperatura. Mraz. Severni vetrovi. Južne Alpe: Pričakovati je novega snega. Temperatura bo polagoma padla.

Boj sovjetov s kmeti

Sovjeti požigajo posestva upornih kmetov, kmetije pa napadajo kmečke komune

Moskva, 6. febr. (AA.) List »Komunist« javlja o ostrih represalijah sovjetskih oblasti v Ukrajini proti kmetovalcem, ki se upirajo kolektivizaciji poljedelstva. V vasi Zalenu v Polovješkem okrožju so sovjetska oblastva zaplenila posestva 18 kmetijskih rodbin, ki so bile pregnane v sovjetsko Ukrajino. Kmetije so se maščevali s tem, da so razpršili komunistično četo in pri tej priliki pobili nekoliko komunistov. V vasi Ruski Orčik v istem okrožju je bilo deportiranih 23 kmečkih rodbin. Iz več vasi okoli Odese je bilo odvdenih 47 rodbin, ker niso hotele oddati sovjetskim oblastvom semena za poljedelske komune. V vasi Bjelavecki so bila zažgana posestva petih kmetovalcev, ker so agitirali proti poljedelskim komunam.

Navadi na komune rdeče vojske

Moskva, 5. febr. AA. Vojne in poljedelske komune, ki so jih ustanovile posamezne edinice rdeče vojske, so postale središče kr-

Avstr.-ital. pogodba podpisana

Rim, 6. febr. D. Višek rimskega obiska dr. Schobra se je dosegel danes opoldne s podpisom prijateljske pogodbe. Opoldne je bil dr. Schober na kosilu pri finančnem ministru Mosconiju, zvečer pa je bil gost Mussolinija v hotelu »Excelsior«, kjer je bilo več pozdravnih govorov. Popoldne je bil sprejem v klubu inozemskih časnikarjev.

Italija snuje blok proti Franciji?

Duna, 6. febr. D. Organ Heimwehra »Freiheit« izjavlja, da se je obisk dr. Schobra v Rimu izvršil na podlagi nove velikopotezne koncepcije fašistične zunanje politike. Italija poskuša ustanoviti v Evropi nov blok

Znatno zboljšanje franc. financ

Cheron predložil novi francoski proračun

Pariz, 6. febr. D. Finančni minister Cheron je podal večeraj finančni komisiji poslanske zbornice obširen ekspoze o položaju državnih financ. Proračun za l. 1930 izkazuje dohodkov 49.565 milj., izdatkov pa 49.250 milj. Prebitek znaša torej 315 milj. kljub temu, da so davki nižji za 2.200 milj., izdatki pa zvišani za 3.500 milj. Proračunski prebitek pa je samo fiktiven sprito novih izdatkov za zakon o socialnem zavarovanju, za mornariški gradbeni program in za zvišanje uradniških plač. Finančno ministrstvo razpolaga skupno z 18 milijardami tekočih sredstev in sicer z 8 milijardami dobro imetja pri francoski narodni banki, maroški in alžirski banki ter z 10 milijardami deviznih rezerv. Ta sredstva so potrebna do zadnjega centima za kritje državnih obveznosti. Pri francoski narodni banki mora ostati **železna rezerva 5 milijard**. Amortizacijska blagajna ima od 8 milijard davčnih prebitkov zadnjega leta pravico zahtevati 2 milijardi. Trdnjavske zgradbe ob alžaško-lorenski meji zahtevajo 1,5 milijarde, **zboljšanje plač**, pomoč za poljedelstvo in nekateri drugi izdatki pa 4 milijarde. Prejšnji proračunski leta je stala 1,3 milijarde, obnovitveni program za trgovino, industrijo in poljedelstvo pa 5 milijard. V Angliji zapade 15. marca 620 milj. dolga. Ustanovni kapital mednarodne reparacijske banke potrebuje 522 milj., poslovni in troškovni fond 408 milj., jamstveni fond pa 500 milj. Denarno stanje francoske narodne banke dosega **42,83 milijard**. Od novčanic, ki so v prometu, je kritih z zlatom 48,81%. Če se vpoštevajo še zaloge deviz, znaša kritje 80%. — Amortizacijska blagajna je višje dolgove od

Seipel o demokraciji

Godesberg ob Renu, 6. febr. D. Včeraj je imel dr. Seipel predavanje o bistvu in mejah demokracije. Izjavil je, da je brezpogojen pristaš demokracije, toda pojem demokracije je treba očistiti nespornostim, ki temelje bodisi na napačnem pojmovanju demokracije ali na nedozorelosti naroda. Dr. Seipel je dal avstrijskim strankam ukor. Rekel je, da so premalo republikanske, ker se bojijo odgovornosti. Proračunska pravica prejšnjih parlamentov se je spremenila v direktno nasprotje. Danes morajo vlade preprečiti, da stranke ne določijo previsokih davkov. S tem pa izgublja demokracija na veljavi in se naravno krepi želja po diktaturi. To rišejo na steno ravno oni, ki jo sami vršijo, zakaj obstoja tudi diktatura stranke in celo parlamenta.

Leningradski muzej okraden

Moskva, 6. febr. AA. »Pravda« poroča, da je bil okraden leningrajski centralni muzej. Neznani zlikovci so odnesli več numizmatičnih zbirk, v katerih je bilo nekaj nenadomestljivih srebrnih in zlatih zgodovinskih novcev. Ukradena je bila tudi zbirka bivšega carja Nikolaja II. Škodo samo v kovinski vrednosti cenijo na blizu 2 milijona,

vavih borb. V veliko-luškem okrožju je prebivalstvo napadlo vojno poljedelsko komuno Zegulo, ustanovljeno od 43. pehotne divizije. Kmetovalci so ponoči zapalili ogenj, ki je uničil ves inventar. Osebe, ki so se hotele rešiti, so bile sprejete od neznanih atentatorjev s strelji.

Vse premoženje kulakov zaplenjeno

Moskva, 6. febr. AA. Sovjetska vlada je izdala naredbo, s katero se zapleni ves imetek na posestvih in hišah Kulakov. Po tej naredbi bodo vsi Kulaki izgnani iz vseh onih srezov, kjer se upirajo kolektivizaciji.

Kerenski prorokuje

Pariz, 6. febr. (AA.) V razgovoru z dopisnikom »Daily Expressa« je Kerenski izjavil, da bo prišlo v Rusiji zaradi odpora kmetškega prebivalstva v kratkem do spremembe režima.

držav proti politiki Francije z Malo antanto. Iz istega vzroka je prišlo tudi do prijateljstva z Madjarsko ter do pogodb s Poljsko in Rumunijo. Sedaj si hoče Italija zagotoviti Avstrijo in Nemčijo. Paralelno z dr. Schobrovim obiskom se vršijo namreč tudi pogajanja z Nemčijo. Ogromni načrt fašizma gre za tem, da zlomi prvenstvo Francije v Evropi. S tem ciljem bi bilo praktično odpravljeno tudi vse delo mirovnihih pogodb in pod tem vidikom je potovanje Schobra v Rim več kot samo akt vljudnosti. Vendar mora Avstrija izkoristiti trenutek, ker more Avstrija politično in gospodarsko od italijanskih prizadevanj samo pridobiti. Kombinacije heimwehrovskega lista izdajajo morda po vsej verjetnosti samo želje fašistov.

svoje ustanovitve dalje znižala od 46,85 milijard na 28,49 milijard. Večni rentni davek se je znižal za 5,6 milijard.

Celotni notranji dolg Francije se je v zadnjih štirih letih znižal od 290 na 267 milijard. Celotni viseči dolg, ki je prvotno znašal 93,5 milijard, znaša sedaj samo še 38,8 milijard. Večni dolg se je zmanjšal od 102 na 98 milijard. Pokojninske obveznosti so se od 5,6 zvišale na 9,8 milijard. Če bo amortizacija šla v istem tempu dalje, bo proračun za l. 1930 zopet olajšan za nadaljnjih 350 milj. pri obrestih. Za l. 1930 in 1932 predvidene amortizacijske operacije, ki naj bi znašale 125 milijard, so videti torej zelo ugodne. Inozemski dolg Francije, katerega točne višine Cheron ni navedel, je pokrit z nemškimi Youngovimi plačili. Preko tega ostane Franciji za prvih 37 let povprečni letni prebitek 2,5 milijarde. S pomočjo mobilizacije nezavarovanih nemških plačil bi se lahko v prihodnjih letih amortiziralo 40 do 50 milijard notranjega dolga, ker je jasno, da se na Francijo odpadajoči del mobilizacije sme porabiti le v to svrhu. Parlament je lahko ponosen na izvršeno finančno zboljšanje. Sedaj mora Francija ostati potrpežljiva, ne sme upati na nobene nove davčne olajšave, niti ne sme odobriti nobenih novih izdatkov.

Finančna komisija je bila nasproti Cheronu precej kritična. Prišlo je do živahnega konflikta radi ocene proračunskih dohodkov za l. 1930, kjer je določil Cheron na podlagi davčnih dohodkov iz l. 1928, dočim je finančna komisija zahtevala kot podlago številk iz l. 1929. Cheron je izjavil, da svoje sestave ne more spremeniti in je razburjen zapustil sejo.

Grob Kutjepova našli?

Pariz, 6. febr. (D.) Pariška policija domneva, da je sedaj, ko je zasledovala že več kot 60 napačnih sledov, končno prišli do resitve tajinstvene usode generala Kutjepova. V nekem anonimnem pismu, ki ga je policija prejela zvečer, se navaja, da je general Kutjepov pokopan v gozdu pri Meudonu, na kraju, ki je bil označen v priloženi skici. V resnici je policija tam našla sveže zasut grob. Vrši se nadaljnja preiskava.

Francija ima za Ameriko največ zlata

Pariz, 6. febr. AA. Po izjavi francoskega finančnega ministra Chérona razpolaga Francija z zlato rezervo 345 milijonov funtov, ki je največja na svetu razen zlate rezerve Združenih držav. Francoska banka je zato znižala obrestno mero na 3%, kar v veliki meri zaprečuje dotok inozemskega kapitala.

Pariz, 6. febr. (D.) Kakor javljajo listi iz Bukarešte, se v romunski kraljevski hiši pripravljajo na poroko princa-regenta Nikolaja, drugega sina kralja Ferdinanda, z drugo hčerjo španskega kralja.

Seja ljublj. obč. sveta

Ljubljana, 6. februarja.

Danes ob 5 popoldne se je vršila kratka seja občinske uprave. Odsojni so bili obč. sv. dr. Bohinjec, Ivan Hribar in ing. Pavlin.

Sejo je otvoril župan dr. Puc, ki je podal predstveno poročilo. Najvažnejši dogodek od zadnje seje je bil sprejem poklonstvene deputacije iz Slovenije pri Nj. Vel. kralju. Zastopnikom Ljubljane je Nj. Vel. kralj obljubil, da se bo v kratkem izvedla regulacija Ljubljane. V posebni avdij. župana dr. Puca pri Nj. Vel. kralju, je dal kralji poklicati finančnega ministra dr. Švrljuga in mu naročil, naj kolikor mogoče hitro pripravi potrebne kredite za regulacijo. Zato župan predlaga, da se občinski svet zahvali Nj. Vel. kralju z udanostno zahvalno brzojavko. Brzojavko so občinski svetniki sprejeli s 12 glasovi in z navdušenimi »Zivio!« klici.

Župan je dalje sporočil, da je mestna občina s svojo zahtevo po preureditvi ljubljanskega kolodvoza dosegla vsaj ta delni uspeh, da je namreč železniško ministrstvo priznalo to potrebo in sporočilo, da bo v ta namen že v proračunu za leto 1930-31 znesek 3 milijonov Din. Ta znesek bo v vseh prihodnjih proračunih. Župan je sporočil, da je z ukazom od 23. jan. imenovan za ljubljanskega podžupana prof. Jarc, mesto razrešenih odbornikov pa so bili imenovani v občinski svet: gg. Franc Zupancič, inženir; Avgust Jenko, posestnik; Sasa Knez, trgovec; Ivan Kregar, obrtnik; Avgust Ludvik, načelnik postaje; Josip Malenšek, hranilnični podravatelj; Viktor Meden, trgovec; Ivan Mohorič, tajnik Zbornice TOI; Josip Pavlin, inženir; Richard Sušnik, lekarnar; Rado Hribar, poslovodja; Karol Čeč, ravnatelj Jugoslovanske tiskarne in Andrej Sarabon, veletržec.

Vsi tri novi občinski svetniki so nato svečano prisegli.

Poročilo finančnega odseka

Je podal obč. svetnik Tavčar. Najprej so bili na vrsti razne pritožbe radi predpisa prirastkarine. Ugodeno je bilo pritožbi dr. Ladislava Lajovica, deloma pritožbi Karla Preloga, pritožba Milke Kovarčeve je bila zavrnjena, pritožba Marjete in Martina Mahkote pa je bila odložena. O pritožbah glede predpisa davka na vozila, je občinski svet sklenil, da OUZD ne bo treba plačevati davka za avto, ki je namenjen prevozu zdravnikov in bolnikov. Deloma je bilo ugodeno pritožbi tvrdke Pipan et Co., pritožba Josipa Čeha pa je bila zavrnjena. Zavrnjena je bila tudi pritožba Franca Pavliča radi predpisa pasje takse.

Poročevalec je dalje poročal o obratnem posojilu v znesku 4 milj. Din, ki ga namerava najeti upravni odbor mestne elektrarne, vodovoda in plinarne za mestno elektrarno. Poročevalec je bil mnenja, naj bi občinski svet sklenil posojilo v znesku 2 milj. Din. Občinski svet pa se je odločil za predlog občinskega svetnika Karla Čeha za to, da se prosi vlado za odobrenje posojila v znesku 4 milijone Din, vendar pa naj občinski svet najprej odobri samo posojilo 2 milj., in če se izkaže potreba, še nadaljnja 2 milj. Din.

Poročilo gradbenega odseka

Je podal podžupan Jarc. Najprej je bilo na vrsti preimenovanje ulic. Po nekaterih pripombah obč. svet. dr. Jeriča je občinski svet sklenil, da se preimenujejo in na novo imenujejo te ulice:

Valvazorjev trg se preimenuje v Ilirski trg, Muzejski trg se preimenuje v Valvazorjev trg, Poljska cesta se preimenuje v Domžalsko cesto, Samotna ulica se preimenuje v Costovo ulico, Križišče Tržaške, Bleiweisove in Rimske ceste se preimenuje v Gorjanski trg, kakor je občinski svet že sklenil.

Na novo se imenujejo sledeče ulice: Cesta med Dunajsko cesto in Herbersteinovo ulico v zvezi s Posavskega ulico in s Triglavske ulice v Jarmikovo ulico. — Cesta pri mestni koloniji za artilerijsko vojašnico v zvezi s Peričevo in Češko ulico in Ipavčevo ulico. — Cesta v zvezi z Jelovškovo in Staretovo ulico v Trnovem v Layerjevo ulico. — Podaljšek Glinške ulice preko Tržaške ceste proti jugu od Tržaške ceste do Gradašnice v Hajdrihovo ulico. — Cesta vzporedna cesti pod 4. ter v isti dolžini ležeča znanadno od 4. v Volaričovo ulico. — Cesta vzporedna z Gradaščico na levem bregu od pomezja MOL do Groharjeve ulice v Gunduličovo ulico.

Nato je občinski svet rešil razne pritožbe ter so se izpolnili odseki. Obč. svet. Orehek pa je nato poročal o dogovoru med mestno občino in Črnučami, ki dobe elektriko iz Ljubljane.

Župan je prečital nato nekaj samostojnih predlogov, ki jih je odklaval odsekem. Nato je izjavil, da se je razpela v Ljubljani grda navada, pisati anonimna pisma. Tudi župan sam jih prejema več, a se nanje ne ozira, radi enega pisma pa daje pisu javen odgovor. Pisec tega pisma je namreč dolžil mestne občinske svetnike, da so oni preprečili, da ni postal Sv. Jakob trž živiliški trg. Župan je izjavil, da je mestna občina dala vsakemu prodajalcu dovoljenje na sv. Jakoba trgu, toda prodajalci niso tam dolgo vztrajali. Sploh pa je nemogoče, da bi v razmeroma majhnem mestu, kakor je Ljubljana, obstajala dva živilska trga. Prodajalci, prebivalstvo in pa tudi cene same imajo interes na tem, da je živiliški trg koncentriran na enem mestu. Proti tej županovi argumentaciji je protestiral Dachs, branil pa jo je Likozar.

Zahvala Glasbene Matice. Ob zaključku se je se je prijavil k besedi dr. Ravnihar. V toplih besedah se je kot predsednik Glasbene Matice zahvalil mestni občini in ljubljanskemu prebivalstvu za veliko materialno in moralno pomoč, ki jo je bila Glasbena Matica deležna na svojem zmagovitem pevskem pohodu po Franciji in Švici. Odgovoril mu je župan dr. Puc, ki je izjavil, da je se bolj dolžna Ljubljana zahvaliti se Glasbeni Matici, saj je Glasbena Matica ponesla sloves slovenskega imena naše domovine in mesta Ljubljane v svet, kjer smo bili dosedaj le malo znani.

Župan je ob 7 zvečer zaključil sejo.

Drobne vesti

Varšava, 6. febr. (AA.) Med Poljsko in Turčijo je bil podpisan sporazum o tem, da bosta obe državi izpremenili svoje poslanstvo v Varšavi ozir. v Angori v veleposlaništvo.

Berlin, 6. febr. AA. Znani ruski plesalec Zubkov, bivši soprog Viljemove sestre Viktorije, je izročil pisma pokojnice cesarjevi rodbini proti plačilu 15.000 mark.

Peking, 6. febr. AA. Kakor poročajo, je najela mandžurska vlada pri neki nizozemski finančni skupini 1.400.000 angleških funtov za razvoj pristanišča Hluta v zalivu Pečili.

Bangkok, 6. febr. AA. Strahovit ciklon je opustošil 30 milj dolgo ozemlje siamskega polotoka. Vihar je porušil nad 7000 poslopij. Materialna škoda je ogromna. Število smrtnih žrtev ni znano.

Slovenska dekleta v Belgradu in Srbiji

Eno najbolj odprtih naših vprašanj iz narodno-nravnega vidika je vprašanje naših deklet, ki prihajajo v Belgrad in še dalje v Srbijo iskat svojega vsakdanjega kruha. Ker ne gre tukaj za posamezno osebo, tudi ne za 20 ali 50, ampak gre za tisoče naših duševno in telesno zdravih deklet, katerih bo vsaj polovica — ako se zanje ne bo pravočasno poskrbelo — moralno in prav pogosto tudi telesno propalo, kar bo občutna škoda na našem narodnem telesu. Rešitev tega vprašanja ni lahka, a zopet ni taka, da ga z malo dobro volje ne bi mogli rešiti. Pisalo se je o tem že precej, ali večinoma z ozkim pogledom na vprašanje samo in pa površno.

Kakor rečeno, naših deklet prihaja na sto in sto v Belgrad, zadnji čas tudi dalje v Srbijo. Dalje v Srbijo zato, ker v Belgradu ne dobiijo več službe in pa zato, ker jih v notranjosti Srbije zelo iščejo.

Slovenska dekleta so igrala in še igrajo, kar se higienske strani tiče, precejšnjo vlogo. Vzgojene doma s čutom in smislom za red in snago, so bile tukaj in so še sedaj zelo iskane, tako da stoje v tem oziru še zdaj brez konkurence. Zato je tudi njihovo gnotno stanje na splošno dosti dobro. Dobre plače so bile precejšnji vzrok, da je bil naval naših deklet v Belgrad tako velik in gotovo je, da so nekatere prišle semkaj lahkomišljeno, ne da bi jih sila za vsakdanji kruh gnala v službo. Ali število takih je zelo majhno. Večina je morala oditi od doma, ako si je hotela kaj prislužiti, kakor so naša dekleta tudi prej odhajala v svet, na Dunaj, v Gradec, Trst itd. To je posledica siromaštva naših krajev. Zato nas ne moremo zadovoljiti in to vprašanje temeljito rešiti oni, ki trde, da se vsa naša dekleta lahko prežive doma in da jim ni treba iskati službe drugod. Gledam sto in sto naših deklet po Belgradu in prepričan sem, da bi vsaj 90% njih z največjim veseljem takoj s prvim vlakom odšlo domov, ako ne bi bile primorane ostati tukaj zavoljo svojega obstoja.

Moralna nevarnost za naša dekleta v Belgradu in sploh v vsakem tukajšnjem mestu je zelo velika. Kdor priložnosti tukajšnjih mest in družinskih razmer v tujih krajih ne pozna in kdor še nikdar ni imel prilike malo globlje pogledati v notranji duševni ustroj tukajšnjega mestnega človeka, ki pozna tolikokrat samo denar in silo in za katerega večinoma duhovne dobrine sploh ne obstoje, si težko predstavlja, v kakšnih razmerah in okoliščinah naša dekleta morajo živeti in kakšnim duševnim nevarnostim so izpostavljene.

Res je, da se je veliko naših deklet tu v Belgradu izgubilo in so moralno nekatere globoko, globoko padle, a zopet na drugi strani pa imamo med njimi tako svetle zglede, da bi jih lahko stavili vsakemu slovenskemu dekletu za vzor. Če povemo, da se nekatere morajo noč in dan boriti za poštenje in čast s svojimi gospodarji, ki jim dajejo kruha in da morajo vse sile napeti in velikokrat žrtvovati dobro službo, da gredo v nedeljo lahko k službi božji, smo dosti povedali in nam bo tudi razumljivo, da jih je veliko propadlo.

Ne more se reči, da so v verskem oziru tako zelo zapuščene, če pomislimo, da so že štiri katoliške župnije v Belgradu. Posebno naj še omenimo, da imajo naša dekleta vsako nedeljo zjutraj sv. mašo in slovensko pridigo v cerkvi Kristusa Kralja v Krunksi ulici in da imajo slovenske spovednike ter da imajo društvo »Samostanih deklet«, kjer se lahko vsake nedelje zbirajo in kjer so predavanja in predstave v slovenščini.

So nedelje, ko sto petdeset do dve sto deklet pristopa zjutraj k svetemu obhajilu.

Ali vse to je veliko premalo, vse to ne zadostuje, da bi naša dekleta lahko iztrgali vsem nevarnostim in vsem mikom, ki jih nudi velikomestno življenje. Posledica tega je, da je neznatni del naših deklet prihaja v cerkev in večina ni organizirana v našem društvu. Potrebno je torej:

1. izvesti strokovno organizacijo vseh naših deklet v Belgradu, po načinu Poselske zveze v Ljubljani z malimi spremembami. S tem se je že začelo in odbor že posluje;
2. treba dobro poslušnega posredovalnega urada in organizacije, da najde dekleta v mestu in vzdržuje z njimi zvezo tu in doma v Sloveniji;
3. treba poglobiti prosvetno in versko izobrazbo deklet. Čeravno v tem oziru duhovnik lahko največ stori, vendar ne more storiti vsega. One tesne zveze, po katerih žeja vsako, posebno pa še od domačega kraja ločene živeče deklet, in one potrebe dekliškega srca in čustvovanja najlaže razume sočutna duša kake plemenite gospe ali redovnice. Te zveze in razumevanje teh potreb so velikokrat odločilnega vpliva za usodo deklet. Ker z društvom gospa, ki bi se temu delu žrtvovala, v do glednem času še ne moremo računati, ostanejo samo še redovnice, ki bi prevzele vsi oskrbo za dekleta v svoje roke in ki bi menda v tem oziru imele najlepše uspehe. Saj ravno z verskega stališča je vsako dobro in pošteno dekle, ki je praktična katoličanka, velika apostolka in misijonarka s svojim življenjem samim med drugoverci. Tu je drobce praktičnega cirilo-metodijskega delovanja. Redovnice bi morale dekleta strokovno vežbati v vseh panogah gospodinjstva s tečaji in večernim ter nedeljskim poukom. Zato pa bi bil neobhodno potreben;
4. dom za dekleta, kjer bi se dekleta sestajale, vežbale, poučevale in vzgojevale, kjer bi dobile, ako bi prišle v Belgrad ali potovale skozenj v notranjost države, ali kadar bi bile brez službe, prenočišče, in kjer bi celo poslovanje — mogoče poleg drugega svojega dela imele v rokah sestre. Dokler ne bo doma za dekleta, to pereče vprašanje ne bo temeljito rešeno. Mimogrede naj bo povedano, da je razen služkinj tudi drugih naših deklet veliko v Belgradu: uradnic, bolničark in drugih.

Ne mučite svojih otrok / ribjim oljem
ampak dajte jim

JEMALT

ki vsebuje slad in ima radi tega veliko redilno vrednost, je lahko prebavljiv in vzruja tek.
Dobiva se v vseh lekarnah.

Čeprav je v Belgradu težko priti do svojega zemljišča in hiše, vendar s premišljenim delom, z veliko dobre volje, s pomočjo dobrih ljudi in blagoslovom božjim se bo tudi to delo izvršilo.

Odbor za Zvezo služkinj v Belgradu je začel veliko nabiralno akcijo, katere podrobni načrt bo postal vsem škofom, katerim so že ob različnih prilikah obljubili svojo pomoč, dušnim pastirjem, Marijinim družbam in drugim, od katerih se pričakuje razumevanje tega vprašanja in upanje, da se bodo zavzeli zato. Podrobne načrte in podrobno delo bomo od časa do časa javljali, kakor bomo tudi vse prispevke v ta namen vedno javno objavljali.

Velikokrat se je nam, ki živimo v Belgradu in ki smo nekako moralno obvezani, da se brigamo za naše ljudi tukaj, bodisi s članki ali pa osebno predbacivalo, da smo v tem pogledu brezbržni. Poznamo tukajšnje razmere, ker smo jih praktično in tudi z vneto proučevali. Ko smo mislili, da je prišel čas in je bilo v naših močeh, smo vzeli delo v svoje roke. Ali mi sami ne moremo vsega storiti, predvsem ne moremo dati denarnih sredstev. Poskusili bomo tudi tukaj v Belgradu vse, kar se bo dalo storiti, da dobimo kolikor mogoče največ podpore, ali vemo, da to ne bo dovoljno, posebno ker dekleta, za katere gre, niso tukajšnje domačinke. Zato prosimo Vas, ki ste njihovi domači, da nam pomagate kolikor mogoče največ, da se reši vprašanje naših deklet v Srbiji in v Belgradu.

Za »Zvezo služkinj«:

D. M.

Račun brez krčmarja

Bled, 5. februarja.

Kako nevarno je delati račune brez krčmarja, smo prav dobro in občutno občutili letos na Bledu. Velike priprave za smučarske tekme, ki bi se imele vršiti letos, so ostale brez pomena. Vse je bilo pripravljeno in urejeno, še snežne odeje smo pričakovali, a zastonj. Narava sama je posegla vmes in nam prekrizala račune. Sportniki so upali do zadnjega, hotelirji so računali z njimi, dokler ni prišlo proti koncu minulega meseca do odpovedi in tako je za letos padla v vodo tudi formalna otvoritev zimске sezone. Tolaži nas samo to, da tudi drugod letos niso preveč obdarjeni z zimskimi krasotami.

In ne samo, da nimamo snega, tudi mraz nam je letos prizanesel. Druga leta si ob tem času zlasti ob nedeljah popoldne videl veselo drsanje po ledu. Letos se je jezero do sedaj pokrilo z malenkostno drobno mreno, a hotelirji in drugi, ki so si vsako leto napravili led v svojih ledenicah, potreben za sezono, so v resnih skrbeh, kaj bo letos. Vreme, ki je bilo zadnje dneve malo ostrjeje in ki je stalo to bomo skorjo na jezeru, zopet odneha in bojmo se, da nam jug prinese zopet dež, ki bo izpral in stališ še to bore snega in ledu, ki ga imamo. (No, to se je menda že zgodilo! — Ur.)

Lanska huda zima je zmotila tudi naše kmete drvarje. Nabavili so drv, kakor pravijo, za dve leti, a sedaj, kam z njimi? Brez mraza ni tople peči, za oboje pa je treba ognja in drv. Da jim le letošnja zima ne pokvari štrene še za drugo leto!

Z veselice v smrt

V vasi Starem Futuru v okolici Novega Sada je bila v nedljo zvečer zbrana na neki zabavi malone vsa tamkajšnja mladina. Med njo sta se nahajali tudi dve lepi mladi 19letni deklici Zora Jović in Ilonka Pimo, delavki v beočinski tovarni za cement. Imeli sta s seboj tudi svoja dva kmeta Franja Nača in Štefana Adameka, bogata mladeniča iz Starega Futura.

Zabava je potekala prav lepo in v splošno zadovoljstvo. Zlasti mlada Zora Jovićeva je bila neverjetno razpoložena. Enako tudi njen kavalir Franjo. Z njimi pa je bil tudi sorodnik Ilonke Djuro Pimo, ki je ves večer mirno sedel in pil.

Ko je bila ura nekako pol treh zjutraj, je nekdo izmed opisane četvorice predlagal, da bi šli v Beččin preko Donave, kjer je tudi veselica. Bila je krasna mesečna noč in vožnja po Donavi bi bila prav romantična. Odšli so torej iz gostilne, oba para in z njimi sorodnik Djuro Pimo. In so izginili...

Nihče ne ve kaka usoda je zadela petorico, toda dne 4. t. m. je vrgla Donava blizu Novega Sada na suho prazen preluknjani čoln, katerega so spoznali, da je iz Starega Futura in najbrž tisti čoln, v katerem so se one noči opisani podali na usodno vožnjo po Donavi.

Ker deklic, ki so bile uslužbene v tovarni, ni več na delo, in tudi o ostalih treh moških ni sledu, se domneva, da je vseh pet utonilo v Donavi. Nikakor pa ni mogoče ugotoviti kaj bi bilo nesrečo zakrivilo. Domnevajo pa, da je nesrečo povzročil — alkohol!

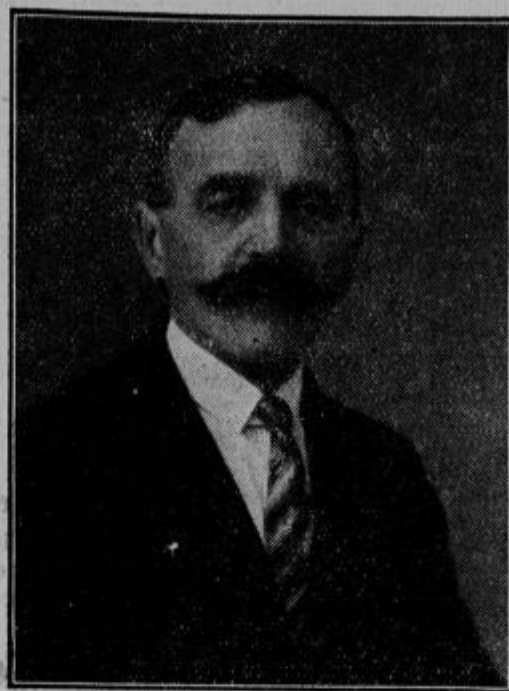
Domači strahovi

Pred nekaj dnevi je pretresla srbsko vasico Criljanac vest, da so se v hiši vaščana Dušana Ignjatovića pojavili strahovi. Strašilo je v kleti Ignjatovića. Strahovi so premetali vse, kar so dosegali, nato so se pojavili v sobi ter vse noči razsajali in tolkli po vratih. Šipe so žvenketale, strahovi pa so pobijali sklade in lonce. Neko noč je strah vrgel Dušana luč v glavo in le malo je manjkalo, da ni nastal požar. Občinski stražniki so se pričeli za stvar zanimati in so zaslišali domačine. Nato so ostali zvečer v hiši, ko pa je pričelo strašiti, so od straha pobegnili. Občinski odbor pa je bil bolj korajžen in je tudi šel čakat strahove. Ko so strahovi pričeli strašiti, občinski očetje niso zbežali, nekateri morda tudi niso mogli. No pa vseeno. Ugotovili so, da so strahovi prav za prav družina in služničar Dušana Ignjatovića ter da so oni prirejali vse te nočne izgrede v hiši, da so plašili očeta. Kako je bilo pa potem, ne vemo.

V. Pfeifer:

50 let v službi svete orglavke

Jubilej Karla Bervarja.

V prijaznem Celju bo slavlil v kratkem petdesetletnico svojega glasbenega delovanja starosta slovenskih organistov in vodja celjske orglarske šole — Karel Bervar. Kdo bi ga ne poznal — saj je vendar njegovo ime tako tesno spojeno s celjskijansko glasbo, katere pristaš in propagator je bil že v dobi cerkveno-pevske reforme in še danes, v svojem šestinšestdesetem letu starosti vneto poje in orgla v večjo čast in slavo sv. Cecilije.

Rojen je bil Bervar 4. novembra leta 1864. v Motniku pri Kamniku. Ko je bil star 7 let, je obiskoval zasebno ljudsko šolo v Motniku pod učiteljem Franc Sajovicem, kajti javne ljudske šole takrat še niso imeli. Ko je po končani šoli ostal še nekaj časa doma, si je kot vnet pevec zaželel postati orglavce. Mati mu je povezala v culo dve srajci in par robecev, pa tako se je napotil leta 1880. v Špitalič k organistu, ki so ga imenovali Pilatuz. Pri njem pa je ostal le par mesecev in je odšel nato v samostan v Nazaret, kjer mu je bil velik svetovalec in učitelj brat Norbert. Po treh letih osnovne izobrazbe se mu je posrečilo priti v Ljubljano v orglarsko šolo, ki jo je dokončal s prav dobrim uspehom leta 1885. Tu je imel za učitelje odlične glasbenike: Foersterja, Hribarja in Gnjezdo. Nastopil je svojo prvo službo organista v Blagovici, kjer pa je bil komaj leto dni in že je moral leta 1886. k topničarjem v Gradec. Po odsluženem vojaškem roku pa je sprejel mesto organista v Gornjem gradu. Tedaj so se mu gnotne prilike toliko izboljšale, da je ugetnil utešiti svoje želje po še popolnejši izobrazbi, da je lahko od 15. januarja l. 1895. pa do 15. julija obiskoval konservatorij cerkvene glasbe v Regensburgu, kjer so učili glasbene vede Haberle, Griesbacher in dr. Jacob. Izpit je napravil z odličnim uspehom in je takoj ob povratku dobil službo organista pri opatijski cerkvi v Celju. Tu se je začel baviti z mislijo po ustanovitvi orglarske šole, a vendar se sploščka ni upal iz bojazni pred porajajočimi se nasprotji od strani vodstva Cillier Musikschule in Nemceve. Ko pa si je pridobil naklonjenost takratnega celjskega župana Stiegerja in s posredovanjem dr. Vladimira Pegana, odvetnika v Ljubljani, vso podporo pri takratnem dež. glavarju grofu Attemsju, je vložil s predhodnim dovoljenjem cerkvene oblasti prošnjo za podelitev koncesije in 28. septembra leta 1899. je prejel od deželnega šolskega sveta v Gradcu potrjena pravila in dovoljenje za ustanovitev orglarske šole, čije obstoj prehaže že v ena in trideseto leto uspešnega razvoja in delovanja. Iz nje je izšlo že lepo število prav dobrih in izvežbanih organistov, med njimi skladatelj Ocvirk (sedaj kapelnik v Senju), mnogo jih je v Ameriki (zlasti France Radi se zelo uveljavila). Leta 1906 se je udeležil tudi inštruktorskega tečaja za glasbene učitelje na Dunaju, ki so ga vodili Böhm, Dittlich, Ehrenhofer, Foerster, Hom, Pfeifer in Mantuani, leta 1907 in 1911. pa obeh tečajev v Diöz. Cäcilien Vereinu v Gradcu. Uvidevši njegovo zmožnost v glasbeno-pedagoškem oziru, ga je povabil leta 1907. mariborski škof dr. Napotnik v Maribor, da bi imel štednjeno tečaj za organiste; leta 1912. pa se je v istem oziru odzval povabilu dr. Ehrlicha v Celovecu.

Ali šola preveč zahteva od otrok?

Na prvi pogled se zdi, da ne bo težko odgovoriti. Toda ni tako. To vidim, ko berem le-te članke, berem jih zelo rad, zakaj vsak ima kakšno dobro misel in kleno zрно. Kar duhovito je postavljeno to vprašanje, zelo potrebno, globoko in široko, obsežno, do neslutne zamotano. Prav je povedal člankar, ki je izrazil željo, naj se ne zaključijo pre-naglo ta pogovor. Koristno bi bilo, če bi ga bral prosvetni minister, in gotovo ga bere s pomnežem, ako ve zanj.

Spominjam se pri tem svoje mladosti, ki je bila pred 40 leti in vem, kakšna je bila takrat šola, imam tudi več mlajših bratov in sester, ki so vsi poženjeni in vse pomozene, kajpak imajo otroke in jih pošiljajo v šolo. In to je tisto; vsi mi trdijo na žnost, da šola zahteva preveč, dočim dokazujem jaz, ki nisem oženjen in mi niso dani telesni otroci, da zahteva premalo.

Berem pomno te članke o šoli in ko sem bral 16. članek, sem se odločil, da kaj rečem. Pristanem k mislim zadevnega članka, ampak meni je bolj za osnovno šolo. Zakaj osnovna šola in vseučilišče sta si čudovito slična. Res je vmes petošolska poezija, ki jo naj obvaruje Bog. Toda osnovna šola da učencem pogon za narod, vseučilišče pa za človeštvo, srednja šola pa je samo srednja. Razloček med osnovno in vseučiliško šolo je samo ta, da otroka v osnovni šoli pestuje učitelj, če otrok hoče ali ne, na vseučilišču pa sam sili k pestni, svojemu profesorju. Poglavitno je, da se povsod obuja veselje do dela.

Bervar je tudi zaslužen skladatelj. Začel je skladati takoj po povratku iz Regensburga. Ena prvih njegovih zbirk je izšla leta 1897. pod naslovom »Savinjski odmevi«. Ker pa je dobil od več tovarišev migljaj, naj se peča raje s skladanjem cerkvenih pesmi, je ostala ta edina zbirka svetnih v Bervarjevem skladateljevanju. Znana je njegova pesem Novomašnik za bariton-solo z moškimi zborom, dalje so izšle v založbi Jugoslovanske knjigarnice in v samozaložbi zbirke blagoslovnih in drugih cerkvenih pesmi, več Tantum ergo, štiri nagrobnice. Posamezne pa so izšle tudi v »Cecilijah in »Cerkvenem Glasbeniku«.

Tako si je Bervar v svojem petdesetletnem delovanju na polju celjskijanske glasbe pridobil številnih zaslug, še posebej v glasbeno vzgojnem. Želim, da bi še mnogo let zdrav in zadovoljen zrl na sadove svojega delovanja, da mu bil ohranjen iskren spomin v srcih vseh nas njegovih učencev in da bi še dalje ostal zvest in delaven brat svoji zaščitnici Sveti Ceciliji — večni orglavki!

Novi falzifikati 20 odst. bonov

Pred kratkim časom so bili v Zagrebu odkriti falzificirani 20% boni kronskega bankovca. Policija je pri tej priliki uvedla obširno preiskavo in je aretirala nekega mestnega uradnika. Ta je spravil v promet bonov za 80.000 Din. Povedal je, da je kupil bone od nekega človeka, ki ga ni bilo mogoče nikjer najti. Aretirani mestni uradnik je navedel tudi pričo, ki je baje prisostvovala tej prodaji bonov. Policija pa je ugotovila, da je ta priča že umrla, in je aretirane uradnika izročila sodišču. To odkritje o falzificiranih bonih je vzbudilo pozornost bank in lastnikov bonov, da so postali oprezní. V bankah so pozorno pregledali vse te papirje. Tako je prišlo do odkritja novih falzifikatov.

Prvi falzificirani boni so prišli iz Ljubljane, medtem so novi falzifikati prišli iz Dalmacije. Policija je dosedaj bilo prijavljenih falzificiranih bonov v vrednosti okrog 100.000 Din. Kakor vsi prejšnji, so tudi sedanjí falzifikati izdelani na ta način, da so majhne številke bile izpremenjene v večje, številom v besedi pa je bila dodana beseda »tisoč« ali »hiljadec«. Na ta način so falzifikatorji, spretno posnemajoč rokopolis, spremenili bone od 550 na 55.000 kron. Policija je seveda zopet uvedla energično preiskavo. Sumljive bone so pregledali strokovnjaki in ugotovili falzifikate.

Nato je pričela policija iskati falzifikatorja. Zaslišane so bile vse osebe, ki so imele te bone, da bi ugotovili, kdo je dal prvi te bone v promet. To delo je trajalo nekaj dni in policija je prišla, kakor vsaj kaže sedaj, da prvega prodalca falzificiranih bonov. To je neki človek, ki živi v Splitu ali v njegovi okolici. O tem je bila obveščena tudi splitska policija, ki bo sedaj preiskala tega človeka. Če ne bo mogel navesti osebe, od katere je kupil ponarejene bone, bo aretiran in prepeljan v Zagreb.

Volkovi poklali 30 ovac

Poleg Bosne trpi v naši državi od volčje nadloge največ južna Srbija. Pred dnevi je v bližini mesta Gjevgljelije krdele volkov napadlo ovce tamkajšnjega trgovca Mike Beširovića in poklalo okrog 30 ovce.

V ponedeljek zvečer so pastirji (ti pastirji! Povsod so enaki!) pozabili nagnati ovce v stajo in jih je okrog 40 ostalo zunaj. Globoko v noči so začeli tuliti ovčarski psi, ki so bili zaprti z ovčami. To je zbudilo ovčarje. Ti pa niso pripisovali pasje-mu laježu nobene važnosti in so mislili, da psi lajajo pač zato, ker gre mimo orožniška patrulja. Ko pa so zjutraj vstali in poglali ovce iz hleva, so videli zunaj veliko število poklanih ovac. Sedaj jim je bilo šele jasno, zakaj so psi ponoči tako lajali. Nekaj ovac je na begu pred volkovi pobegnilo celo dva kilometra daleč od staje. Vaški stražniki v vasi Mrzvecih so opazili tisto noč celo krdele volkov, ki so šli skozi vas. Ker niso stražniki imeli orožja, niso mogli streljati. Gjevgljeljski lovci pripravljajo pogon na volkove.

NAHOD živčni glavobol,
migreno prčzene
NOSAL - BAHOVEC

Dobi se v lekarnah. — NOSAL je popolnoma neškodljiv, ker se ne uživa, temveč noslja (šnofa). NOSAL Vas obvaruje gripe. — Kupite NOSAL takoj. Proizvajala Apoteka BAHOVEC, Ljubljana.

Ali šola preveč zahteva od otrok?

Važno se mi zdi, kar pisec 16. članka poudarja, da se naj učitelj drži učne knjige. Modri možje so jo pregledali... učenec si jo naj shrani za spomin in pouk za zrela leta.

Učitelj je človek. Če je na osnovni šoli kje v hribih ali od sveta zapuščenih krajih, se mu rada pojavi tuga, plosnjanost in razžaljenost, zdi se mu, da je nekje v slabem običaju, četudi ima sicer hude ure, a vendarle prvovrsten in podjeten material za vzgojo. Treba je, da v mestu dobi navodila, naj se ne zaletava na kmetih, naj ve, da je srečnejši nego mestni uradniki, zato naj ne igra prosvetljenca ampak prosvetitelja. Vem da so pri tem nemale muke in da brez božje pomoči ne gre voljno. Imamo pa tudi, hvala Bogu, dovolj dobrih in plemenitih učiteljev in učiteljic, ki jim bo naša mladina ohranila v srcu hvaležen spomin kakor mi onim, ki so nas učili.

Zadeva in rešitev njena ni lahka. Saj gre za našo mladost, to so naši spomini, in za našo ljubo mladino, to so naši upi. Poznamo svojo preteklost in želimo, da bi bila naša mladina, ki je naša bodočnost, boljša nego smo bili mi. Boljša naj bo, ko bomo mi spali v grobovih. Saj je Bog narode ustvaril ozdravljive, kar krotko pove hrvaški pregovor: I ljeskov je korijen čvorav i kukav, al iz njega niu ispravni štapovi.

Na Vaše vprašanje, gospod urednik, odgovorim z besedo mojega kateheta, Bog mu daj dobro, ki je danes še po 40 letih živ: Etwas weniger wäre mehr. Nekaj manj, bi bilo več. Tako pa pride premalo.

STANKO FLORJANČIČ

vrhka z železnino

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 35

priporoča svojo bogato zalogo kuhinjske posode in vsega v to stroko spadajočega blaga.

Koledar

Petek, 7. februarja: Romuald, opat; Rihard, spoznavalec.

Osebnosti

== Savski ban na inspekcijskem položaju. Te dni je savski ban na inspekcijskem položaju po Hrvaškem Zagorju. Včeraj je obiskal mesto Varaždin. Ljudstvo ga povsod navdušeno sprejema.

== Iz vojaške službe. Napredovali so za drž. mojstra-ključavničarja v 3. skupini, III. kat. Fr. Čadek in za drž. mojstra-peka v 3. skup. III. kat. Anton Omerza, Franjo Kolenc in Ivan Rozman. — Po službeni potrebi so odrejeni za vršila dolžnosti poveljnika fotografske šole zrakoplovni poročnik Anton Suh; za poveljnika čete v 1. zrakoplovnom polku zrak. kap. I. razr. Adalbert Rogulja; za vršila dolžnosti pobočnika 7. zrakoplovne polka zrak. poročnik Josip Lankaš; za vršila dolžnosti poveljnika aeroplanske delavnice 2. zrakoplovne polka nižji vojni-tehnični uradnik IV. razr. zrak. tehnične stroke Franjo Mihevc; za vršila dolžnosti poveljnika aeroplanske delavnice 4. zrak. polka nižji vojni-tehnični uradnik IV. razr. zrak. tehnične stroke Ivan Šimunc in na službo v štab 6. zrak. polka zrak. kap. I. razr. Fran Rus in na službo v poveljstvo vojnega okrožja v Skoplju peh. kap. II. razr. Josip Bastijančič.

Mala kronika

★ TUDI »SLOVENCEVA« POLOZNICA ima svojo govorico. Ne preslišite je.

★ Pomočnik zunanjega ministra prevedel v srbsčino Sveto pismo. Iz Belgrada poročajo, da je pomočnik zunanjega ministra dr. Lujo Bakotić ponovno prevedel sveto pismo iz grščine v srbsčino. Prevod je izvršil že l. 1922., ko je bil v Rimu pri pogajanjih za konkordat. Dr. Lujo Bakotić pravi, da je stari srbski prevod Vuka Karadžića netočen. Bakotić se je v svojem prevodu držal Vulgate in grškega izvirnika. Prevzel je tudi izvirne oblike raznih imen in tujih besed, tako piše »Amenc« mesto, kakor doslej pravoslavni pravijo, »amin«; »Barnabae« mesto dosedaj »Varnava« itd. Sedaj išče Bakotić založnika, da bi mu založil sveto pismo. Dokler pa tega ne najde, bo njegov prevod tiskal v njegovi knjižnici.

★ Preiskava o smrti utopljenca. Iz Prečne, dne 5. febr.: Ker sodno-zdravniška komisija pri raztelesenju utopljenega gostilničarja Mariniča ni našla nobenih znakov nasilja, je vsa zadeva postala še bolj skrivnostna. Tasia, ki so ga sumili krivde, so takoj izpustili iz zapore. Nadalnja poizvedovanja orožništvo prav pridno nadaljuje. Po pregovoru »čez sedem let vse na dan pride« bo tudi ta nesreča ali zločin pojasnjen.

★ Nov jugoslovanski list v Franciji. Gg. Ljubojević in Repac sta ustanovila v Franciji nov jugoslovanski informativni list. List bo zaenkrat izhajal dvakrat na teden v obliki 40/56 na štirih straneh. Listu bo ime: »Jugoslovanski Glasnik u Francuskoj« (»Courier de la Yougoslavie en France«). Uredništvo in uprava: Freyming (Mos), rue de la Gare 12. — France.

★ Pol milijona je poneveril. Subotički policiji se je posrečilo, da je te dni aretirala na postaji Aleksandra Skokotoviča, žitnega agenta iz Budisave, ki je raznim ljudem v Novem Sadu, Koviču in Gjurglevu poneveril okrog pol milijona dinarjev. Skokotović je pred dvema dnevi nenadoma zginil iz Budisave, kjer je imel veliko žitno trgovino. Ko so to trgovci zvedeli, so ga prijavili oblastem radi poneverbe. Policijske oblasti so poslane tiralico za njim. Belgrajska radio postaja pa je objavila opis pobegelega trgovca Skokotoviča. V Subotici so ga po tem opisu spoznali in aretirali. Skokotović je izjavil, da je čakal na novosadski

vlak na postaji, ker se je mislil sam vrniti v Novi Sad in se prijaviti oblastem. Priznal je, da je poneveril 150.000 Din, za ostalih 850.000 pa pravi, da so mu jih na poti pokradli žepni tatovi. Policija sodi, da ima Skokotović v Subotici sokrivca, ki mu je skril denar.

★ Trgovina z dekleti. Policija v Senti, ki je začela vneto zasledovati trgovce z dekleti, je od matere Čegledi dobila pismo, katero ji je pisala hčerka iz nekega mesta (ki ga policija ne pove) in kjer hčerka piše materi, naj jo reši, ker je bila v strašen kraj prodana za nekaj stotakov. Na podlagi tega pisma je policija zbrala podatke naprej in ugotovila, da so zločinci doma v Subotici in Novem Sadu. Več je že aretiranih, ampak policija prikriva izid preiskave, ker še niso vsi pod ključem.

★ Natečaj za II. pešadijsko podoficirsko šolo. II. pešadijska podoficirska šola prestolonaslednika Petra v Bileću-Hercegovina, bo sprejemala gojence 1. maja 1930. leta. Gojenci ne smejo biti mlajši kakor 17 in ne starejši kakor 21 let. Vsa bližja obvestila zahtevajte od domačih občin, pri žandarmerijskih postajah in pri vseh vojaških komandah. Prošnje za vstop v šolo se sprejemajo takoj.

★ Gremij trgovcev za ljubljansko okolico ima svoj redni letni občni zbor v sredo 12. t. m. točno ob 9 dopoldne v zborovalnici Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, pritrilje, desno.

★ V Uradnem listu kraljevske banske uprave dravske banovine št. 28 od 6. t. m. je objavljen »Zakon o obnem aktu prijateljskega poravnavanja spornih vprašanj arbitraže in sodnega reševanja, podpisanem v Belgradu dne 21. maja 1929 med državami Male antante« (Službene novine kraljevine Jugoslavije z dne 29. novembra 1929) in »Uredba o izvrševanju občinskih odredb« (Sl. novine z dne 23. januarja 1930).

★ Zorko Prelovec: Album narodnih pesmi za srednji glas s spremljevanjem klavirja. Izdala Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena albumu 30 Din. Naši pevci in pevke so z veseljem pozdravili to tudi na zunanjo lično zbirko priprosto, pa vseeno učinkovito prirejenih slovenskih narodnih pesmi. Naj bi našle pot prav v vsako slovensko glasbo ljubečo družino.

★ Gospodinja Vaše perilo pere, posuši, munga ali lika tovarna Jos. Reich.

Nesreča ne počiva

— Utonil je prošlo nedeljo v potoku Pšata 12letni Franc Kokalj p. d. Janezov iz vasi Pšata pri Sv. Jakobu ob Savi. Domov grede je gruča dečkov uganjala burke in v otroški razposajenosti je živahni dečko smel z glave tovarišu čepico ter jo vrgel v potok. Fant je hotel čepico zopet pogniti iz vode, a mu je na polzgem obrežju spodrsl, padel je v vodo in utonil. Na pomoč poklicani sosedje so ga pognili iz vode toda žal že mrtvega.

— Smrt pod vlakom. Med postajama Zapršič in Savski Marof blizu vasi Šibice je včeraj vlak neki ženski odtrgal glavo. Ne ve se, ali se je zgodila nesreča, ali pa je nesrečnica grešila nad seboj.

— Dubrovniški parnik »Daksa« pogrešan. Te dni je dospela v Dubrovnik vest, da so ljudje našli 28. januarja na portugalski obali pri Felispe-riji reševalni pas in dele ladje, kos poveljniškega mostu in desko z napisom »Daksa« Dubrovnik. Zaradi teh neugodnih vesti in velikega viharja, ki je zadnje dni divjal na morju, je zavladala bojazen, da se je parnik »Daksa« ponesrečil. Uprava Dubrovniške Plovidbe, katere last je parnik »Daksa«, je takoj zahtevala brzotjavno obvestilo od Lloydja pri svoji agenciji v Londonu. Sporočeno ji je bilo, da je »Daksa« signalizirala pri Mautienu za Rotterdam ter so prepričani, da je parnik srečno dospel na svoj cilj. Medtem pa je zopet prišla brzotjavka od agencije Dubrovniške Plovidbe preko Lloydja v Londonu, da tisti parnik, ki je pri Mautienu signaliziral, ni bil »Daksa«, temveč parnik »Istina« in da ni znano, kje je parnik »Daksa« ter da o njej ni vesti. »Daksa« je odplul dne 19. jan. iz La Goulette pri Tunisu v Rotterdam in je bil nato vrtorjen z železno rudo. V Rotterdam bi moral priti dne 2. t. m. Radi teh vesti je zavladala v Dubrovniku bojazen, da se je »Daksa« potopila. Vendar je še upanje, da se to ni zgodilo, ker je ladja močna in odurna. Parnik »Daksa« je bil l. 1911. zgrajen v Angliji. Ima 7500 ton nosilnosti, posadka šteje 36 ljudi, glavni kapetan pa je Valentin Vlakok. Moštvo je povečini iz severne Dalmacije, ostali del pa iz dubrovniške okolice.

Ljubljana

Kai bo danes?

Drama: Zaprto.

Opera: Zaprto.

Union ob 8: Zena v luči zgodovine. Lekarne: Nočno službo imajo: Dr. Piccoli, Dunajska c. 6 in Mr. Bakarčić, Sv. Jakoba trg 9.

Konec kuharske razstave

Tudi včeraj je bil obisk kuharske razstave zelo lep. Obiskalo je včeraj razstavo okrog 3000 ljudi. Med temi je bilo več gospodinjstev in samostanskih šol ter internatov. Mlada dekleta so z občudovanjem ogledovala razstavljene mojstrovine. Skupno se čeni, da je v vseh teh dneh obiskalo kuharsko razstavo približno 9—10.000 ljudi. Zanimanje je vladalo za vse razstavljene stvari in za vse oddelke ter je, kakor prva dva dni, vladala tudi včeraj v razstavnih dvorani precejšnja gneča. Le v opoldanskih urah je nekoliko popustila.

Da se ljudje zelo zanimajo za dobre stvari, namenjene želodcu, dokazuje tudi to, da so slučajno prisotni kuhinjski šefi vedno nadlegovani od raznih dam, ki sprašujejo za razna navodila, tako da se že noben mojster kuhar ni upal več na razstavo. Tvrdba Meinl je morala tudi včeraj potočiti obilo škodelic kave, tvrdba Bolaffio pa je naprej delila vinske poskušnj. Samo na poskušnjah je ta tvrdba potočila okrog 7 hl vina. Približno računamo, je torej vino pokusilo vseh 10.000 ljudi, ki je obiskalo razstavo. Če kdo ni prišel pokusiti, je pa marsikdo drugi prišel dvakrat, celo trikrat. Razstava se je zaključila sredi v poznih urah s pokušanjem razstavljene jedil v union. restavraciji ter v »Zvezdi« in pri »Slonu«.

Veselo iz Rumene hiše

Na Poljanskem nasipu doli ob Ljubljani stoji zgradba, ki napravi nekam mučen vtis na mimoidočega. Je pa to »najblaža« zgradba v dvojnem pomenu. Nudi ubogim duševno bolnim pomoč. Kako plemenito! V drugem traktu pa vlada živahno vrvenje; je tu dom vzgajalica mladih src, ki so brez domače tople odgoje, brez velikodušne ljubezni za hip morda zgrešila pravo smer. In kdo bi je ne v takih žalostnih okoliščinah? Toda zonet hočejo k solcu... Zatorej je to poslopje velikopotezne vzgojne važnosti za Slovenijo. Vzgojiti, vrniti domovini dobre člane a ne s surovo silo temveč z ljubeznijo. Saj brez ljubezni ni zaupanja in brez zaupanja ni vzgoje. Ze blagopokojni g. Sadar je dounel eminentno važno funkcijo, ki jo mora vršiti vzgojitelj te mladine in je zato posvetil vse svoje odlične vzgojne sile temu delu. Ni možno zabeležiti kako globoko sled je zarisalo njegovo delo v srca mladih bitij, ki so odhajala prenovljena tja v viharno življenje. In sedanjí upravitelj g. Stritar nadaljuje z isto ljubeznijo težavno vzgojno delo. Zlasti je treba podarjati blažilo smer odgoje, ki se skuša upravljati doseči s prirejanjem vzgojnih iger. Moderni vzgojeslovni teoretik p. Mendousse, a še pred njim bl. Don Bosco sta že dounela, da je nekaj sodočujoči faktor pri vzgojnem delu praktično sodelovanje mladine pri igrar. Te razvijajo v otroku fantazijo in ga vzpodbujajo k vedno večji inicijativni ter so mu v prijetno nadomestilo za vse drugo, kar pogreša mlado, domu odtrgano srce.

V nedeljo n. pr. so uprizarili mladi fante vzgajalica igrar: »Velikodušni sin«, ki ima zelo blazilo vsebino. Mladi igralci so se polni vneme uglasili v svoje vloge, da je igra kar »živela« pred gledalci. Vsa čast režiserju učitelju g. Steletu, ki posveča svoje sile temu važnemu, težkemu delu. Naj bi se javnost nekoliko bolj zanimala za ta »trakt rumeneza poslopja ob Ljubljani« ter v obilnem številu posetila mladinske prireditve. Ne bo odšla brez veselja! Vljubila bo to mladino in njene vzgojitelje!

● XVI. prosvetni večer bo posvečen »Zeni v luči zgodovine«. Na programu je solospjev iz Saitnerjevega oratorija »Assumptio«, katerega poje gđ. Zalka Zalarjeva, na klavirju spremlja gđ. Albinca Leskovec. A. Aškerčev »Judite« recitira gđ. Anica Zalarjeva ob slikah gđ. »Judite«. G. predavatelj dr. p. R. Tominec bo v predavanju omenil vse odlične žene, ki so igrale v zgodovini važno vlogo. Zastopana bo tudi žena kot vzgojiteljica, junakinja, pisateljica, umetnica itd. Predavanje je opremljeno s skriptičnimi slikami. Na ta prosvetni večer vlijudno vabimo vse ljubljansko žensko, ki se zanima za to ali ono žensko

vprašanje. Žensko gibanje je pri nas šele v prvih početkih. Uspehi tega gibanja so pa v rokah našega žensstva samega. Čim več zanimanja bodo ženske pokazale za to gibanje, tem lepši bodo uspehi. Večer se vrši danes v unionski verandni dvorani ob 8. koncu ob 9. Predprodaja vstopnic v Prosvetni zvez, Miklošičeva cesta 5, in sicer sedeži 3 Din, stojšča 2 Din.

● Gledališka predstava bo v nedeljo 9. februarja 1930, ob 7 zvečer v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12. Drugič se bo vpriporila na odru Rokodelskega doma zabavna igra »Utopljence«, burka s petjem v treh dejanjih, spisal Nestroy. Režiser je g. Janko Novak. — Predprodaja vstopnic: V soboto dne 8. februarja od 6—8 zvečer in v nedeljo dne 9. februarja od 10—12 dopoldne v Rokodelskem domu.

● Predavanje o »Naši gledališki kritiki«, ki je bilo zaradi naznanjenih ovir v zadnjih nedeljah preloženo, se bo vršilo neprekinjeno v nedeljo, 9. februarja ob 10 dopoldne v zbornični dvorani ljubljanske univerze. Predava režiser g. Ciril Debevec. Vstop prost.

● Československá Obec v Ljubljani. V nedeljo 9. t. m. ob 16 v Narodnem domu predstava lutkovnega gledališča »Hana in povodnji moč«.

● Gremij trgovcev v Ljubljani sklicuje za v torek, dne 11. t. m. točno ob pol 9 zvečer v posvetovalnico Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, I. nadst., svoj redni letni občni zbor.

● Nova koncertna dvorana. V palači železniške direkcije je odprta dvorana za intimitne koncerte, ki jih bo prirejalo železniško glasbeno društvo »Sloga«. Prvi tak koncert bo v ponedeljek, 10. februarja t. l. ob pol osmih zvečer pod naslovom: »Sonatni večer«. Na sporedu je po ena Beethovenova in Griegova Sonata ter Dvorakova sonatina za vijolino in klavir. Spored izvajata gospod profesor Karel Jeraj (vijolina) in g. Herbert Svetel (klavir). Sloga otvori s tem večerom ciklus koncertov, ki naj seznanijo njeno članstvo in vse druge, ki se zanimajo za glasbeno umetnost z vsemi panogami glasbe. Pred vsakim koncertom bo kratko poljudno uvodno predavanje. Na prvem večeru bo predavanje obravnavalo splošno temo o »Umevanju glasbene umetnosti«. Na ta način naj se zlasti železničarski stan podrobno seznana z resno umetnostjo in naj jo ume pravilno ceniti. Dostop do koncertov je pa, kolikor bo prostora v dvorani, tudi za vse ostalo občinstvo. Da se omogoči udeležba najširšim slojem, bo društvo pobiralo za kritje režiserskih stroškov le najmanjšo vstopnino od 2 do 5 Din. Za železničarje velja enotna cena 2 Din.

● Vreme v Ljubljani je bilo včeraj ves dan deževno. Deževalo je ves dan. Jutranja temperatura +3 stop. Celzija, najvišja 4,8 stop. Celzija. Barometer 753,9.

Maribor

□ Zavod za pospeševanje obrti v Mariboru. Tukajšnji gospodarski krogi se že delj časa bavijo z načrtom, da bi se osnoval v Mariboru zavod za pospeševanje obrti, ki bi naj bil od največje važnosti za razvoj in procvit obrtništva v obsejnem delu in vnovine. V to svrhu je mestna občina vstavila v proračun tozadevno vsoto 50.000 Din, ki bi naj ob prispevku zbornice za TOI ter v poštev prihajajočih korporacij omogočila ustanovitev omenjenega zavoda. Zadevni konkretni zaključki so se storili na posebni anketi, ki se je vršila v sredo na tukajšnjem magistratu. Anketa so med drugimi pristopovali mestni župan dr. Juvan, dr. Pretnar za zbornico za TOI, Šubic za mesto Celje, zadrudni nadzornik Založnik za drž. oblast, mag. svetnik Rodošek, Weigl za mariborski gremij, Bureš za zvezo obrtnih zadrug ter Zemljik in Oset za zvezo gostilničarskih zadrug. Na anketi se je naglašalo, da je mestna občina vstavila tozadevno postavko v mestni proračun samo pod pogojem, da se tak zavod ustanovi tudi v Mariboru. Tudi so se zastopniki mariborskih gospodarskih krogov, ki so se vsi izrekli za čimprejšnjo ustanovitev omenjenega zavoda, sporazumeli na gotov znesek, ki bi ga naj dala zbornica za TOI tozadevno na razpolago. Za uresničenje omenjenega načrta se bo sestavil v kratkem pripravljalni odbor, ki bo z intervencijami na pristojnem mestu skušal čimprej dovesti do uresničenja omenjeni načrt. Akcijo mariborskih gospodarskih krogov za ustanovitev zavoda za pospeševanje obrti moramo najpogostje pozdraviti; saj predstavlja uresničenje tega načrta za Maribor brezdvomno veliko pridobitev.

□ Za ustanovitev stanovanjskega sveta. Iz tuk. soc.-pol. urada je izšla iniciativna misel, da bi se naj osnoval poseben stanovanjski svet, ki bi naj kot posredovalni organ med najemniki in hiš. posestniki skušal doseči sporazum v vseh slučajih odpovedi stanovanja, izmenjave stanovanja, višine najemnine ter podaljšanja deložacijskega roka. V omenjenem stanovanjskem svetu naj bi bili v smislu postajali okoli njega in s hrepenečimi očmi gledali zapeljiv oslov tovor. Nekoč je bila skušnjava premočna. Ta dan je namreč osliček privlekel debelo, na več krajih preluknjano vrečo, skozi katero so gledali debeli lesketajoči kostanji. Zdelo se je nam, da se nalašč nastavljajo in izzivajo našo pohlepnost. Najpogumnejši tovariši so pristopili bližje in eden je predlagal v kmetovi odsotnosti, da naj malo razširimo luknje. Pričeli smo ugrabiti in samo jaz sem ugovarjal. Toda večina odloča, in tatovi so šli na delo, medtem ko sem se jaz postavil pred vrečo in vpil, da se je ne sme nihče dotakniti. Navesti sem hotel različne tehtne razloge, a dobil sem eno po goben, in to mi je ustavilo besedo. Brenil sem napadalec, in tako je nastal splošen pretep. Postal je zame usoden, kakor Waterloo za Napoleona.

Nisem bil namreč kos množici nasprotnikov in sem padel ter v padcu zvrnil na tla tudi vrečo, katero sem branil. Kmet, ki je začel velik ropot, je pritekel na lice mesta in me našel pod nogami svojega osla sredi raztresenega stanovanja. Ostali otroci so se hitro porazgubili. Kmet, ki je videl njihov beg, je razumel, kaj so hoteli, a me je imel seveda za njih tovariša. Predno sem mu kaj utegnil povedati kako in kaj, me je z bičem namlatil za tatvino, katero sem hotel preprečiti. Bil sem hud, a preponosen, da bi se zagovarjal.

A zdaj, v starejših letih, se mi zdi večkrat, da mi je kostonjar, ki me je natepel, nehoje izkazal veliko uslugo. Naučil me je, da moramo delati dobro zavolj dobrega samega in ne radi nagrade, pa mi je tudi dal priložnost pokazati mojo značajnost!

Kostanj

Stanovali smo v predmestju. Neki kmet, ki je dnevno z osličkom pripeljal sočivje v mesto, ga je prodajal tik nasproti naše hiše. Jeseni, ko je imel tudi sadje, smo vsi otroci

bogat, da bi kaj kupoval, a tudi ni sile, da bi moral kaj prodati. »Kaj pa iščete potem pri meni?« je začuden vprašal odvetnik. »Kaj? saj vam pravim, gospod,« se je v zadregi nasmešnil Bernard, »konsultirati sem vas prišel... to se razume, da bom tudi pošteno plačal, kar stane... če sem že v mestu, sem mislil, bo treba izrabiti priliko.«

Potier je vzel pero, polo papirja in kmata vprašal, kako se piše? »Pierre Bernard,« je ta odgovoril ves srečen, da ga je odvetnik razumel. »Starost?« »Trideset let ali nemara malo več.« »Poklic?« »Posestnik, kmetovalec sem.« Odvetnik je zapisal menda dve vrstici, zložil papir in ga izročil čudnemu obiskovalcu. »Torej je stvar v redu?« je vprašal Bernard. »To pa je dobro. Pri vas človek res ne izgubi po nepotrebnem svojega časa. Koliko pa se plača za konsultacijo, gospod odvetnik?« »Tri franke.«

Ko je dospel kmet domov, je kazala ura skoro štiri popoldne. Bil je utrujen po poti in sklenil, da bo malo zaspal. A imel je zunaj na travniku pokošeno krmo, ležala je že drugi dan popolnoma posušena, in zdaj je prišel hlapec ter hotel, da bi jo nemudoma pospravili. »Kaj bi tako hiteli nocoj?« je rekla gospodinja, ki je prišla možu naproti. »Prepozno je že postalo. Tudi jutri bomo lahko naredili, in ne bo treba tako hiteti.« Hlapec je ugovarjal, da se vreme lahko spremeni, da ima pripravljeno vprego, in tudi delavci da zdaj nimajo drugega posla. A gospodinja je trdila slejkoprej, da je vreme stalno in bi bila prekmalu noč. Bernard, ki je poslušal, kako sta se pripravljala, ni vedel, kaj bi sklenil, a nenadno se je spomnil na odvetnikov papir. »Počakajta,« je zaklical, »saj imam konsul-

DIŠAVE SLON

Émile Souvestre.*

Kmet in odvetnik

Neki Bernard, bretonski kmet, je prišel po opravkih v Rennes, deželno glavno mesto in videl, ko je oskrbel vse svoje posle, da ima še nekoliko prostih ur. »Ze prav,« je pomislil, »bom lahko stopil k odvetniku.« Veliko so mu namreč pripovedovali o nekem odvetniku: pisal se je Potier, in kmetje so trdili, da je dobil sleherno pravdo, katero je prevzel. Bernard si je že poprej zabeležil naslov. Poiskal je torej ulico Saint-Georges in videl, da ima znani odvetnik jako dosti obiska. Dolgo je čakal v sprejemnici, dokler ni prišel na vrsto. Potem ga je peljal sluga noter. Gospod Potier mu je ponudil stol, položil na pisalno mizo svoja očala in ga vprašal, kaj želi?

»Stvar je namreč ta, gospod odvetnik,« je pričel kmet in v zadregi med prsti sukal klobuk, »veliko so mi pripovedovali o vas, no, in če sem že prišel v Rennes, sem mislil, da vas o priliki tudi lahko naprosim za nasvet.« »Hvala lepa za vaše zaupanje,« je rekel odvetnik, »imate torej pravdo?« »Jaz da bi se pričel pravičati? Ne, gospod, ta posel ni piškavega oreha vreden. Od kedaj živi Pierre Bernard na svetu, — to je namreč moje ime — z nobenim se še ni nikoli prepiral.« »No, morebiti ste kaj podedovali ali mislite razdeliti premoženje med otroke?« »Tudi ne, gospod odvetnik. Oprostite, a ne kaže, da bi kaj delili v moji družini. Saj zajemamo vsi iz iste sklade, kakor se pravi.« »No, morebiti hočete kaj prodati ali kupiti, in bo treba podpisati pogodbo?« »Ne, ne. Pri moji veri, nisem tako

* Znan bretonski pripovedovalec (1806—1854).

slu omenjenega načrta socialopolitičnega urada po en zastopnik mestne občine, društva stanovanjskih najemnikov, društva hišnih posestnikov in socialopolitičnega urada. Društvo stanovanjskih najemnikov je že dalo svoj pristanek, dočim društvo hišnih posestnikov še okleva. Morda bo ob ugodni intervenciji še možno ustvariti v tem pogledu sporazum ter prepričati predstavnike mariborskih hišnih posestnikov o potrebi ustanovitve takega posredovalnega organa v okvirju tukajšnjega socialopolitičnega urada.

□ **Družina mariborskih strelcev** je zborovala v sredo zvečer pri Zamoru. Ob pričetku zborovanja je članstvo počastilo spomin pokojnega dr. Sestana. Po poročilih odbornikov in sprejetem absoluturiju se je izvolil sledeči odbor: polkovnik Putnikovič, predsednik; dr. Tendernik in dr. Černiž, podpredsednika; inž. Ružič, tajnik; Vrisk, blagajnik; dr. Kovačič, vpok, polkovnik Kristan, major Cener, kapetan Grabrič, Reja, Cestnik, Ogriček in podpolkovnik Dic odborniki. Na obnem zboru se je sprejel sklep, da se naj odpošlje ministru prosvete prošnja za dovolitev pristopa dijaške mladine k družini strelcev; tudi se je poslala udarnostna bizojavka Nj. Vel. kralju in predsedniku ministrskega sveta generalu Živkoviču ter podzdravna brzojavka vojnemu ministru S. Hadžiču, bivšemu predsedniku polkovniku Stanojloviču ter osrednjemu odboru v Belgradu. Zbora mariborskih strelcev so se udeležili predstavniki oblasti in društev, med drugim okrajna načelnika dr. Ipavč in dr. Hacin, mag. svetnik Rodošek za mestno občino ter predsednik Aerokluba dr. Tomišek.

□ **Od danes naprej** se predvaja v tukajšnjem Grajskem kinu znameniti film »Simka«. Ob delavnih plač dijaštvo pri skupni udeležbi štiri dinarje za I., II. in III. prostor. Čitatelje opozarjamo na današnjo prilogo »Slovenec«.

□ **Planincem.** Članarina za tekoče društveno leto za podravsko podružnico slov. plan. društva v Rušah se lahko plača pri tukajšnji podružnici Celjske posojilnice na Aleksandrovi cesti 11.

□ **Smrtna kosa.** Preminula sta: Katarina Zahradnik, soproga frizerja, stara 78 let, Grajski trg 3. Pogreb jutri ob 14 na studenski pokopališče. — Josip Sosič, zasebnik, star 66 let. Pogreb danes ob 15 na magdalenski pokopališče. Rajni je bil pred vojno uslužben pri mestni plinarni v Trstu; med vojno se je kot begunec zatekel v Maribor.

□ **Na delovnem trgu.** Takoj dobijo zaposlitev preko tukajšnje Borze dela: 1 kramnosek, 1 železolivar, 1 strokovna moč za izdelovanje ladijskih vrvi, 1 kovač, 1 bolniška strežnica, 1 šiviljska vajenka, 1 kuharica, 2 delavci, 6 dekel, 1 hotelska sobarica, 1 trg. vajenka ter 2 natakarici.

□ **Iz tukajšnje vinarne in sadjarske šole.** Dvodnevni kletarski tečaj bo 7. in 8. marca. Pouk bo teoretičen in praktičen ter traja dnevno od 8 do 12 in od 14—18. — Dvodnevni sadjarski tečaj pa bo dne 3. in 4. marca. Prvi dan se bo obravnavalo sajenje, oskrba in gnojenje, drugi dan pa pomlajenje in precepjanje sadnega drevja. Tečaj je teoretičen in praktičen ter traja od 8—12 ter od 14—18. Zanimanci naj javijo svojo udeležbo z dopisnico do konca februarja ravnateljstvu tukajšnje vinarne in sadjarske šole.

□ **Pri igri se je ponesrečil** 11 letni dijak Franc Jakopin. Jezdarska S. Na bližnjem travniku je padel tako nesrečno, da si je pri padcu zlomil desno nogo. Prepeljali so ga v tukajšnje bolnišnico.

□ **Pri »šnopšni« in »ferbuli«** sta ga oženila za šest jurčkov in čez. Posestnik Martin je prišel malo v vas. V neki gostilni v Mlinški ulici se je znašel v družbi dveh mesarskih pomočnikov — Lojzina in Janeza; najprej so »šnopšali«, potem pa »ferbuli«. Pozno se je Martin zavedel, da je zapadel kumštim dveh pretekancev in da je ob šestih jurčkov in štiri stotake. Pri Janezu so našli gotovine še za 302 dinarja, glede ostalega zneska ne ve ničesar konkretnega. Janez in Lojze ložirata zaenkrat pri Grafu; morda si bosta medtem osvežila spomin glede ostalih šestih jurčkov.

□ **Sprememba voznega reda na mesnih avtobusnih progah.** Vsled izredno slabe frekvence se ukine dne 8. februarja 1930 na progi Glavni trg—Glavni kolodvor vožnja z avtobusom št. 1a. Z ozirom na to se spremeni tudi vojni red proge Glavni trg—Studenci radi zveze z avtobusi proge Glavni kolodvor—Kasarna Kralja Petra. Tozadevni vojni red je razviden na avtobusni postaji na Glavnem trgu. Vozni čas ostane isti in je razlika samo v času odhoda in prihoda. Tako n. pr. odhaja avtobus z Glavnega trga v smeri Studenci redno ob 6.22, 6.52 itd. do 19.52 z edino izjemo ob 11, 11.45 in 12.15. — Odhod iz Studencev ob 6.37, 7.07 itd. do 20.07, zopet z izjemo ob 11.25 in 12. — Ob sobotah, nedeljah in praznikih vozi zadnji avtobus z Glavnega trga na Studence ob 20.52 in odhaja iz Studencev ob 21.07.

□ **Člani Podravske podružnice S. P. D.,** stanujoči v Mariboru in okolici, lahko plačajo članarino pri podružnici Celjske posojilnice v Mariboru ter lahko tam tudi oddajo legitimacije v svrhu potrdila oz. prošnje za znižano vožnjo po železnicah. — Podravska podružnica S. P. D.

Celje

□ **Pevci in pevke!** Pevska vaja, ki se je po daljšem premoru zopet vršila prošli petek, je pokazala razveseljivo voljo izredno lepega števila za petje navdušenih ženskih in moških. Saj ji je prisostvovalo preko 50 pevcev in pevke. Manjkal pa je še ta in oni, ki bi ga pevske zbor Katol. prosvetnega društva celjskega rad pozdravil v svoji sredi. Drevo točno ob 8 je zopet vaja.

□ **Na naslov mariborskega gledališča** smo prejeli sledeče zelo upravičene vrste iz krogov abonentov: Prošlo sredo so nam Mariborčani serviral omedleno komedijo kar treh francoskih piscev »Lepo pustolovščino«. Ta pustolovščina ni niti lepa niti ni pustolovščina. Banalni »vice«, podan brez vsake volje s strani igravcev, neupravičeno dolgi odmor, skratka koncentriran dolgčas pri vseh resnih gledaliških obiskovalcih je povzročil, da je del resne publike pred koncem zapustil gledališče. Tako igro nam naši celjski diletantje lahko servirajo vsak čas, pa nam jo navadno boljše. Ako že hoče gledališče prihajati v Celje s takimi stvarmi, naj jih vsaj abonement ne servira. Kakor čujemo, nameravajo prihodnjo sredo za abonente uprizoriti Dobovskovo »Radikalno kuro«. Sodbo o tem, če je res naloga resnega in na javno podporo računajočega gledališča, da uprizarja dela kvalitete, kot je baš ta »Radikalna kura«, so izrekli polkanejši. Mi celjski abonenti smo si jo ogledali, ko ste nam jo igrali izvine abonema in absolutno nimamo želje hoditi jo še enkrat gledat. V bodoče bi vsaj to želeli, da nam uprava gledališča pove v naprej, da misli take stvari igrati še enkrat za abonema, da ne bomo trošili denarja za drage izvenabonajške predstave. Končno bi pripomnili, da živimo že sredi druge polovice sezone in da imamo glasom danih nam obljub videti še marsikaj, česar nam mariborsko gledališče doslej še ni nudilo. Gledališče se je letos z nekaj dobrimi in povrh rednimi predstavami začetkom sezone lepo uvedlo. Čemu sedaj naenkrat vzbuja nezadovoljnost z neredom in slabimi predstavami!

□ **Poskusna vožnja s »Tatra«** izletnim avtobusom. Prošli teden se je pojavilo v Celju elegantno veliko vozilo svojevrstne zunanosti. Bil je to izletni ali razgledni avtobus znamke »Tatra«, ki jo v Celju zastopa za vso Slovenijo g. Werner Stiger. Avtobus namerava kupiti celjsko mestno avtobusno podjetje za izletniške vožnje v Logarsko dolino. Prošlo sredo se je vršila poskusna vožnja iz Celja v Velenje in nazaj preko Dobre. Udeležili so se je predsednik mestnega avtobusa g. dr. Ogriček, magistratni ravnatelj Šubic ter mestni inženjer Pristovšek. Vožnja je vseskozi uspešna in vozilo je pokazalo izredno usposobljenost za naše ceste.

□ **Koncert pevskega zbora ljubljanske Glasbene Matice** se vrši v Celju v nedeljo dne 9. t. m. ob 4 popoldne v Celjskem domu: 1. Kratko uvodno predavanje. 2. Jakob Gallus (Petelin) (1550 do 1591): a) Laus et perennis gloria; b) Ave Maria. 3. Anton Lajovic: a) Bolesť kovač; b) Lan, c) Zeleni Jurij, d) Napitnica. 4. Jakob Gotovac: Judovanka za teletom. 5. Slavenski: Molitva dobrim očima. 6. Emil Adamič: a) Komarjeva ženitev, b) Lepa Jana, c) Mlad junak. 7. Benj. Ipavč: Ilirija oživljena. 8. Stevo Mokranjac: Rukovet srpskih narodnih pesma sa Kosova. 9. Dr. Anton Schwab: Zdrava Marija. 10. Hatze: Čergo moja Čergice. 11. Ant. Andel: Igra kolo. 12. Matej Hubad: a) Gor čez jezero, b) Miška, c) Škrjanček. — Dosedanja predpoda vstopnic za ta koncert pri Goričar & Leskovšek kaže, da bo koncert popolnoma razprodan. Zato nujno svetujemo zlasti onim z dežele, da si vstopnice takoj nabavijo, ker bodo sicer v nedeljo težko dobili pristo na koncert.

Pišejo nam

IZ LITIJE.

Prva brezalkoholna gostilna v litijski občini. G. Premk Alojzij, posestnik iz Gradca pri Litiji je otvoril novo gostilno, no hvala Bogu le brezalkoholno, ki je prva v litijski občini in kot taka za okoliš Gradca dobrodošla. Zelimo podjetnemu g. Premku mnogo uspeha.

Nedeljska plesna prireditev gasilcev v Sokolskem domu ni bila Bog ve kako obiskana. Manjkalo je osobito pravih Litijanov. Tudi finančni uspeh veselice je mnogo slabši kakor zadnja leta.

— Vzroki so različni. Prvič delavski stan svojega trdo prisluženega denarja ne razsiple več in je prišel štediti. Drugič pa so glavni podporniki gasilstva v Litiji nekam ozlovoljeni. — Val plesne norosti je letos dosegel tudi Litijo. — Plesni šol je kar več, glavna v Sokolskem domu, druga za predilniške uradnike v dvorani na novih stavbah, nekatere zasebne družbe pa so si naročile plesne učitelje kar iz Ljubljane. In da Litija ne zaostaja za drugimi kraji, se bode letos prvič vršila plesna tekma in najboljši par bode nagrajen in diplomiran. In svet si še upa ločiti o slabih časih! Seveda pri taki norosti propada marsikje gospodarstvo in morala, ki bo letos radi izredno dolgega kurentovanja še posebno globoko padla in padla, če pojde tako naprej.

Cerkveni vestnik

Tečaj duhovnih vaj za rekrute v Domu od 8. do 12. t. m. je popolnoma zaseden, zato se ne sprejemajo več novi prijavili. Tudi tečaj za može od 15.—19. je že polnoštevilčen. — Vodstvo Doma.

Iz društvenega življenja

Akademski pevski zbor bo imel v soboto, 8. febr. ob 11. uri dopoldne izredni občni zbor v balkonski dvorani na univerzi. Udeležba za vse člane obvezna in nujna, ker gre za nastope v bližnji bodočnosti. — Odbor.

Breznica. V nedeljo, dne 9. t. m. ob 4 popoldne ponovno vpizore v »Društvenem domu« »Reveča Andrejčka«. Igrajo Smokuci in Rodinji c v prid požarne brambe. Kdor se hoče nasmejati ali najokati, naj le pride, ne bo mu žal.

Ježica. Kat. prosv. društvo priredi v soboto dne 8. t. m. ob 8 zvečer v Društvenem domu kinopredstavo »Divna zemlja Bali«. Film kaže krasne pokrajine ter zanimivosti in posebnosti prebivalcev te divne zemlje. Sodeluje tamburaški zbor.

Smarje pri Jelšah. Udeležence kmetijsko-gospodinjstva tečaja v Smarju prirede dne 13. febr. ob pol 8 zvečer in 16. febr. ob 3 popoldne v prostorih Kat. doma čajanko z bogatim sporedom. Opozarjamo, da je prireditev prva te vrste v okraju. Za dobro postrežbo gostov poskrbijo skrbne tečajnice, katere vse prijazno vabijo! — Odbor.

Orkestralno društvo javlja članom, da se vrši skupna vaja v petek, 7. t. m. ob običajni uri v Glasbeni Matici. Z ozirom na nujnost vaj pozivlja odbor člane, da se te skušnje z vso zanesljivostjo in točnostjo udeležijo.

Ljubljanski oblastni odbor Rdečega križa kraljevine Jugoslavije priredi svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 9. marca 1930 ob 10 dopoldne, o čemur bodo krajevni odbori še posebej obveščeni.

Krajevni odbor društva Rdečega križa v Kranju ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 9. februarja 1930 ob pol 11 v uradni pisarni sreskega načelnika v Kranju z običajnim dnevnim redom. Odbor vljudno vabi vse članstvo k polnoštevilni udeležbi.

S. Santel: »Slavosna staroslovenska maša.« V teku meseca februarja bo izvajalo železničarsko glasbeno društvo Sloga s sodelovanjem orkestralnega društva Glasbene Matice Santlovo slavosno staroslovensko mašo za zbor, soli, orkester in orgle. Izvzemši zadnjega stavka: »Agače božje« ni bila maša še izvajana. Delo odlikuje plemenita melodika, ki se ji pridružijo zlasti v »Verie zanimiva politonja. Skladba je pisana v slogu, ki se izvrstno prilaga staroslovenskemu besedilu ter daje delu poseben značaj in čar.

Darovi

Za ubogo vdovo s 5 neposkrbljenimi otroki so dalje darovali: M. Osana 100 Din, Alojzija Kračun, Loče, 100 Din, g. J. 50 Din, neimenovani 20 Din, Ivo Jernač, Vrhnika, 30 Din, ga. El. Krona-betvoget, Kamnik, in neimenovani po 50 Din. Sirote se za izredno dobroto prav iskreno zahvaljujejo in se priporočajo še nadalje blagim sreem.

Gospodarstvo

GOSPODARSKA LITERATURA

Gospodarski almanah. Znani zagrebški gospodarski dnevnik »Jugoslavanski Lloyd« je izdal v redakciji svojega solastnika g. Josa Lakatoša »Privredni almanah«. Velika knjiga, razdeljena v 10 poglavij, obsega najvažnejše podatke o prebivalstvu, kmetijstvu, gozdarstvu, rudarstvu in topilniški industriji (Jos. Lakatoš), trgovine (Jas. Grgašević), promet (J. L. s.), državne finance (Stanoje M. Protić), denarstvo (dr. M. Marković in dr. Juraj Tomić) in zadružništvo, soc. politika (Dinko Sirovica). To delo je bilo pravzaprav namenjeno za desetletnico naše države, pa se je iz raznih razlogov zakasnilo in ima namen postati temelj in začetek za stalen periodični gospodarski almanah in priročnik. — Pohvaliti moramo obsežno delo in trud g. Lakatoša, ki ni dal toliko originalnih podatkov, pač pa je zbral toliko raztresenih podatkov in statistik o našem gospodarstvu. Seveda je mnogo nepopolnosti, kar pa ni pripisovati toliko avtorju, kakor našim razmeram. — Umetnost pa bi bilo, če bi avtor kdaj precizneje označil sestavo statistike (n. pr. bombažne in volnene industrije), nadalje bi želeli, da se vedno citirajo tudi viri: smatramo namreč na eni strani za nelojalno, če se ne omenijo avtorji oziroma zbiratelji obsežnega gradiva, na drugi strani pa je navedba virov potrebna za one interese, ki se zanimajo za detaje. Želimo, da bi prihodnja izdaja bila popolnoma ažurna in da bi odpravila omenjene nedostatke (deloma knjiga že citira avtorje: Sivica, Gavrilovića, Centr. ind. korporacij itd.). Ineratno gradivo naj bi bilo združeno na koncu knjige, ne pa kakor dosedaj raztreseno po knjigi. Kakor nadalje čujemo, se almanah prevede v nemški in češki jezik. Cena knjigi, ki je tiskana na zelo lepem papirju in ki vsebuje mnogo slik in grafik je samo 400 Din. D. P.

KONKURZI IN LIKVADACIJE

Konkurz je razglašen o imonivni Cvikla Stanka, trgovca na Dobrni; prvi zbor upnikov 17. februarja, zglasiti se je do 15. marca, ugotovitevni narok 29. marca.

Likvidacija: Drako, izdelava in prodaja pletenega blaga d. z. o. z. v Ljubljani.

Odobren proračun Zbornice za TOI v Ljubljani. Ban Dušan Serneć je potrdil zbornični proračun za 1930 z dohodki 5.585.515 Din in izdatki 4.951.992 Din, torej s 633.523 proračunske blagajniške rezerve. Obenem je odobrena tudi 13% zbornična doklada.

Prijavitelj kontroli mer obrate, ki se bavijo z izdelovanjem, popraviljem in prodajanjem meril in merilnih naprav! Kontrola mer v Ljubljani je izdala poziv, da ji morajo vsi trgovci in obrtniki, ki se bavijo na njenem področju (politični srez: kamniški, kočevski, kranjski, litijski, logaški, ljubljanski z mestom Ljubljano, novomeški, radovljanski in črnomaljski) z izdelovanjem, popraviljem in prodajanjem meril in merilnih naprav (tehtnic, utežev, tekočinskih in suhih mer, krčmarških steklenic itd.) prijaviti svoje obrate do 10. februarja 1930. Prijave, kelkovane s 5 Din, je nasloviti na Kontrolo mer in dragocenih kovin v Ljubljani, Pred Prulami 17. Priložiti je prijavam tudi prepis obrtnega lista. Prijave so dolžni vložiti vsi zgoraj navedeni trgovci in obrtniki, ne glede na to, kdaj so pričeli obratovati, torej tudi oni, ki so pričeli obratovati še pred uveljavljenjem sedanjega zakona o merah. V bodoče morajo oni, ki hočejo izdelovati, popravljati ali uvažati merila in merilne priprave, to prijaviti kontroli mer vsaj 10 dni pred začetkom obratovanja, ter ji obenem naznaniti kraj, v katerem je delavnica ali lokal, kjer se merila prodajajo. Prav tako morajo obvestiti omenjeni urad tudi o izpremembi kraja ali lokalna najkasneje v 14 dneh od dne, ko se je selitev izvršila ali se je obratovanje ustavilo.

Gremij trgovcev v Ljubljani. Redni letni občni zbor gremija trgovcev v Ljubljani se vrši v torek, dne 11. t. m. ob pol 9 zvečer v posvetovalnici Zbornice za TOI. Na dnevnem redu je poročilo načelnika in tajnika, računski zaključek za 1929 in proračun za 1930.

Gremij trgovcev za ljubljansko okolico ima svoj redni letni občni zbor v sredo, dne 12. t. m. ob 9 dopoldne. Dnevni red je običajen.

Trgovsko dobrodelno društvo »Pomoč« v Ljubljani ima svoj občni zbor v petek, dne 14. t. m. ob 8 zvečer v zborovalnici Zbornice za TOI.

Soboslikarske in črkoslikarske mojstre in pomočnike ponovno opozarjamo na tečaj za sobne slikarje in slikarje napisov, ki ga priredi Zavod P. O. Zbornice za TOI v Ljubljani celodnevno od 17. februarja do 15. marca t. l. v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani. Prostih je še nekaj mest, tako da se morejo vpoštevati še nekatere naknadne prijave. Tečaj, v katerem bo poučeval g. profesor Šantel in dva mojstra-strokovnjaka, nudi slikarskim in črkoslikarskim mojstrom in pomočnikom redko priliko, da se izpopolnijo v svoji stroki. Zato bi bilo umestno, da se ga udeleže čim številnejše, to tem bolj, ker je prireditev zvezana z velikimi stroški in težkočami ter se v doglednem času ne bo več ponovila. Prijavnina za mojstre znaša 100 Din, za pomočnike 50 Din.

Statistika konkurzov v januarju. V januarju t. l. je bilo po statistiki »Jugosl. društva za zaščito upnikov« razglašanih 62 konkurzov (v januarju 1929 82), od tega v Srbiji 41 (74), v Sloveniji in Dalmaciji 10 (3), v Hrvatski 5 (4), v Bosni 3 (1) in v Vojvodini 3 (—).

Bilance za 1929. Sartić (Srbska akc. rud. topilniška industrijska družba) v Belgradu objavila bilanco za 30. junij 1929, iz katere je razvidno, da je znašal donos 12 (8,9) milj. Da je čisti dobiček ostal neizpremenjen, je pripisovati večjim izdatkom za obresti (4,0) napram 1,6 milj. Din. Dividenda ostane neizpremenjena 6,0 Din (6%). Tuja sredstva znašajo pri glavnici 50 milj. Din 42,3 (41,6) milj. čisti dobiček pa 3,4 (3,4). — Trgovska banka v Vrhu izkazuje za 31. dec. 1929 pri glavnici 2,0 (2,0) in hranilnih vlogah 7,5 (7,1) milj. 121.623 (120.619) Din čistega dobička. — Splošna

gospodarska banka v Vel. Bečkereku ima pri glavnici 1 milj. Din 29,7 (25,7) milj. vlog in 175.220 (148.682) Din. — Trgovinska banka v Zagrebu: glavnica 5.030, vloge 7,0 (6,9), upniki in reeskont 17,9 (10,8) milj., čisti dobiček 217.204 (163.089) Din. — Kromolitografska tvornica Rožankovski in drug v Zagrebu: kapital 6,0, upniki 4,1 (4,5), menice 5,5 (5,4), donos 7,9 (7,04), čisti dobiček 0,44 (0,34) milj. — Slavenska lesna industrija, Zagreb-Požega: glavnica 1, upniki 20,8 (23,1), donos 4,24 (2,5) milj. Din, čisti dobiček 35,43 (56.952) Din s prenosom 26,952 Din). — Drvorezbarska tvornica Vrbovsko (tovarna vžgalice, ki ima v posesti tudi ruško tovarno): glavnica 3,0, upniki 14,8 (12,15), čisti dobiček 0,367 (0,36) milj. Din; dividenda ostane neizpremenjena.

Občni zbori: Kreditna zadruga detaljnih trgovcev v Ljubljani 18. febr. ob pol 9 v prostorih Zbornice za TOI; Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani 20. febr. ob 10 (bilanca, volitve nadzorstva; predlog, da bi se rez. fond za dubiozne terjatve prenesel v posebni rez. fond; rez. fond za dubiozne terjatve je nastal 1929 z dotacijo 1,2 milj. Din).

Znižanje žel. tarif v Italiji za obisk ljubljanske velesjeme. Belgrad, 6. febr. AA. Po poročilu tukajšnjega italijanskega trgovskega atašeya je italijansko ministrstvo prometa odobrilo na italijanskih železnicah za potnike in razstavljalce, ki bi želeli sodelovati na vzorčnem velesjemu v Ljubljani od 29. maja do 9. junija t. l., te-le ugodnosti: 1. znižane železniške tarife, ki so predvidene s posebno konvencijo za potovanje razstavljalcev, službenih strokovnjakov in za prevoz blaga; 2. 30% znižanje vozne za posetnike sejma od italijanskih postaj do jugoslovanske meje in narobe.

Borza

Dne 6. februarja 1929.

DENAR

Danes so se učvrstili tečaji Berlina, Londona in Newyorka, popustila pa je Praga. Promet je bil znaten, zlasti v devizi Berlin. V devizi Trst je bilo zaključeno privatno blago, v ostalih zaključnih devizah pa je intervenirala Narodna banka.

Ljubljana (v oklep. zaklj. teč.) Amsterdam 2279,50 bl., Berlin 1354,50—1357,50 (1356), Bruseli 791,13 bl., Budimpešta 992,88 bl., Curih 1094,40 do 1097,40 (1095,90), Dunaj 797,96—800,96 (799,46), London 275,82—276,62 (276,22), Newyork 56,68 bl., Pariz 222,74 bl., Praga 167,60—168,40 (168), Trst 296,26—298,26 (297,26).

Zagreb. Amsterdam 2278,50 bl., Berlin 1354,50 do 1357,50, Bruseli 791,13 bl., Budimpešta 990,49 do 993,49 bl., Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 797,89 do 800,89, London 275,82—276,62, Newyork 50,58 do 56,78, Pariz 221,74—223,74, Praga 167,60 do 168,40, Trst 296,17—298,17.

Belgrad. Amsterdam 2276,50—2282,50, Berlin 1354,50—1357,50, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 797,96—800,96, London 275,82—276,62, Newyork 56,58—56,78, Pariz 221,74—223,74, Praga 167,60—168,40, Milan 296,26—298,26.

Curih. Belgrad 9,1275, Amsterdam 207,90, Atene 6,71, Berlin 123,725, Bruseli 72,175, Budimpešta 90,575, Bukarest 3,08, Carigrad 2,40, Dunaj 72,935, London 25,195, Madrid 68, Newyork 518,05, Pariz 20,325, Praga 15,33, Sofija 3,7475, Trst 27,12, Varšava 58,10, Kopenhagen 138,50, Stockholm 139,025, Oslo 138,375, Helsingfors 13,03.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celiska pos. 170 den., Ljublj. kred. 125 den., Prastediona 925 den., Kred. zavod, 170 den., Veveče 132 den., Stavbna 50 den., Šešir 105 den., Ruše 250—260.

Zagreb. Drž. pap.: Vojna škoda ar. 414 den., kasa 415,50—418 (418), termini: I. 412—413 (411,50 do 412,50), Rd. križ 35 den., 8% Blair. pos. 89,50, 7% Blair. pos. 80—80,50 (79,50—80, 80,50), 7% D. H. 79 den., 7% inv. pos. 82 bl., agrari 53 bl. — Bančni pap.: Union 203—207, Poljo 65—67, Hrv. 50 den., Kred. 101—105, Jug. 85,5—88, Lj. Kr. 125 den., Medjun. 59 den., Nar. 8500 den., Prasted. 925—930, Srpska 162—164 (163), Zem. 133 den., Ravna gora 75 den., Etno 160—165 (164), Katol. 44 den., Obrtna 35 den. — Ind. pap.: Guttman 185—190, Slavonia 200 den., Slaveks 88—89, Danica 110—120, Drava 305 den., Šečera 392,5 do 395, Osj. ljev. 180—210, Brod. vag. 125—135, Unio 150—170, Isis 20 den., Ragusea 410 den., Trbovlje 485—500, Veveče 125 den., Nar. sum. 40 den., Bečkerek sladk. tov. 1000, Piv. Sar. 160 den., Našice 1550 bl., Nar. mln 20 den., Split cement 600 den., Oceania 180 den., Jadran. 520 den., Impex 42,50 den.

Belgrad. Narodna banka 8610, 7% inv. pos. 83—83,50, agrari 51,50—52,50, vojna škoda 415 do 416, II. 416.

Dunaj. Don. sav. jadr. 96, Wiener Bankverein 21,15, Creditanstalt 51, Escomptes 171,40, Aussiger Chemische 222,75, Mundus 179,75, Alpine 37, Trboveljska 60,50, Kranj. ind. 31, Leykam 6,40, Rima Murany 107,70.

Žito

Danes je bil položaj na žitnem trgu povsem neizpremenjen, le za koroze se je pokazalo nekoliko več zanimanja. — V pšenici se vedno zelo primanjkuje ponudba v boljših kvalitetah, za katere je zanimanje stalno veliko. — V ostalem je promet nekoliko skrčen. Pojavilo se je spet nekaj pšenične moke »0« na trgu, vendar zahtevajo srednje dobri vojvodinski mlinci 360 in več za te blago.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene. Zaključeni je bil 1 vagon pšenice. Tendence neizpremenjene.

Novi Sad. Notacije so ostale neizpremenjene. Promet: pšenica 6, koroza 42, moka 8, otrobi 2, zдроб 2 vagona. Tendence neizpremenjene.

Budimpešta. Tendence mlačna. Promet živahen. Pšenica marec 23—23,10, zaklj. 23—23,01, maj 23,89—23,99, zaklj. 23,89—23,90, okt. 23,38 do 23,30, zaklj. 23,29—23,30; rž marec 12,50—12,88, zaklj. 12,55—12,56, maj 13,70—13,36, zaklj. 13,37 do 13,38, okt. 14,90—15,14, zaklj. 14,92—14,93; koroza maj 13,96—14,10, zaklj. 13,97—13,98, julij 14,67—14,51, zaklj. 14,51—14,53, transit maj 13,37 do 13,02, zaklj. 13,04—13,06, transit julij 13,50.

Beli zobje

olepšajo vsak obraz. Često že zadostuje

Življenje v mrtvi Sahari

Starim Grkom je bila Sahara skoro neznana. Imenovali so jo le »Eremos« t. j. puščava. Kartaginci so pa s prebivalci Sahare živahno trgovali. Ko so Rimljani osvojili severno obrežje Afrike, so uredili za karavane ceste, ki je peljala skozi Saharo približno do današnjega mesta Agades. Številni ostanki rimskih zgradb v današnji puščavi pričajo, da so Rimljani prodirali v različne dele Sahare. Se-le Arabci, pravi otroci puščave, ki so kot odposlanci svojega preroka Mohameda širili njegov nauk, so prodrli skozi puščavo do Sudana in Senegala. Imenovali so jo »Sahara«

Za pravi mir! Zastopnica ameriških žen, ki je skupno z zastopnicami angleških, francoskih in japonskih žen izvršila londonski mornariški razorožitveni konferenci spomenico, katero je podpisalo šest milijonov mater in ki zahteva resnično razorožitev.

t. j. puščava, eden od mnogih arabskih izrazov za gole pustinje brez vode ali za obširna peščena ozemlja, kjer ne raste nobena rastlina.

Sahara se razprostira čez približno devet milijonov štirjaskih kilometrov; je tedaj skoro tako velika kakor Evropa. Je visoka planota z do 3400 visokimi vrhovi. Čisto brez dežja puščava ni. Zimsko deževje Sredozemskega morja in sudansko deževje včasih prekorači svoje meje. Bolj redno, čeprav malenkostno pada dež v višjih gorskih krajih. Dež deloma zelo hitro izhlapi, deloma pa zgine v luknjicastih tleh. Če pridejo take male vodne žile pa kakem drugem mestu, morebiti v nižje ležečih dolinah, zopet na površje in tvorijo naravne vodnjake, ki imajo talno vodo, se v njihovi okolici razvije rastlinstvo in tako nastanejo oaze. Izredno ostro ozračje Sahare z malo oblačnostjo vsekakor ne tvori goste plasti, ki bi se čez dan navzela velike množine solnčne toplote in ponoči obvarovala zemljo, da se ne bi ohladila. Zato je tako ostro nasprotje med dnevno in nočno temperaturo. Vročina doseže popoldne včasih 50 stopinj Celzija, medtem ko ponoči led ali sneg ni nič izrednega. Mnoge rastline ne morejo prenesti tako močne izpremembe temperature, in posledica je, da je Sahara tako ubožna na rastlinstvu.

Vroči vetrovi Sahare, katere v različnih krajih različno imenujejo (kamzin, samum itd.), trajajo le redko po več dni, so pa zvezani s posebne vrste šumenjem, nosijo prah in pesek visoko v zrak in pobarvajo ves nebesni svod rumeno ali rdeče. V takem vetru so ljudje potrti in živali otožne.

Rastline v puščavi se plazijo po tleh, da se obvarujejo pred vetrom. Bučna rast je razvita samo na oazah, kjer bujno rastejo kokesove in datjeve palme, pomaranče in drugo sočivje. Datljeve palme rode po sedmih letih, vendar pa se-le po 25 letih izdatno; rode pa do 80. leta.

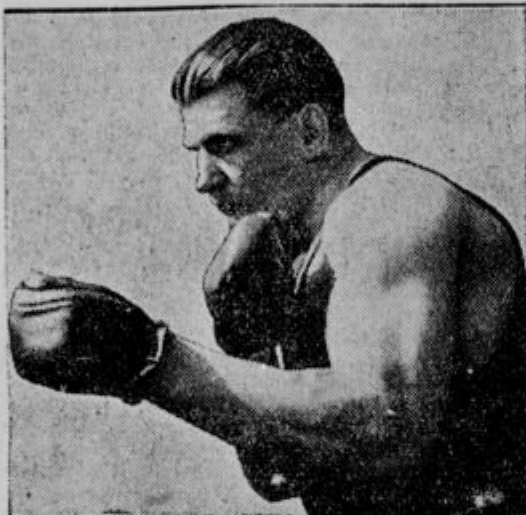
Nova španska vlada po slovesni zaprisegi pred kraljevim gradom v Madridu.

Sudan in vzhodnoafriške pustinje s svojimi sloni, nosorogi, žirafami, levi itd. nudijo še vedno bogat lovski plen; v pravi puščavi pa ne žive nobene večje živali. Izraz »lev, kralj Sahare« je tedaj neprimeren, ker v Sahari ni levov. Sploh je prava Sahara tako revna na živalih, da je celo najnižjih organskih bitij le malo. Zato se v puščavi rane hitreje zazdravijo kakor drugod.

Velblode so vpeljali v Egiptu leta 525. pr. Kristusom ob perzijskih vojnah. V zahodni Sahari so pa začeli uporabljati velblode še-le ob koncu rimske države. Nadomestili so slone, katerih so se v severni Afriki posluževali že v najstarejši dobi.

Latinica v Turčiji

Za razširjenje latinice je turška vlada dovolila naučenemu ministrstvu naknadni kredit v znesku 33 milijonov dinarjev. Latinica se med turškim prebivalstvom še ni tako uveljavila, kakor to želi vlada v Angori. Uradi še vedno prejema vlog v arabski pisavi in pisma z naslovi v arabski pisavi še vedno mečejo v pisemske nabiralnike. Tudi marsikateri hodža uči v tihi sobi otroke staro pisavo, kljub kaznim, ki so za to določene. Policija zasači sedaj tu sedaj tam kakkega takega učitelja. Da so latinico sploh mogli uvesti, se je zahvaliti le velikemu številu analfabetov v Turčiji; ti se spremembi pisave seveda niso upirali. Pasivni odpor meščanov so zlomili s tem, da so jih s silo gonili v nadaljevalne šole. Tu so se pač naučili nove pisave, vendar se je pa ne poslužujejo in enostavno sploh ne čitajo nobenih časopisov. Naklada turških časopisov se je silno skrčila in je na noben način ne morejo več dvigniti. Najstarejši časopis »İkdam« že par tednov ni izšel. Najbrže se mora boriti z velikimi finančnimi težavami.

Portugalskega orjaka Santo je dne 2. februarja premagal Rudolf Wagener (na sliki) iz Duisburga, čeprav je 33 kg lažji.

Streljanje »belih križarjev« v Rusiji

Iz Rige poročajo, da so sovjetske oblasti službeno objavile, da je izvršena smrtna kazen z ustreljenjem nad petnajstletno voditeljev verskega pokreta, čigar pristaši se imenujejo »beli križarji«. Ti ljudje, med katerimi je bil tudi znani puščajnik Dimitrij Parhomenko, so bili obsojeni na smrt že v novembru preteklega leta pred revolucionarnim sodiščem v Voronježu. Obsojenci so proti smrtni obsodbi vložili priziv na osrednji izvršilni odbor v Moskvi, toda ta najvišja instanca je potrdila sodbo prvega sodišča. Kakor znano, se je vodil proces proti 42 »belim križarjem«. 27 jih je bilo obsojenih na kazni od 10 let naprej, 15 pa na smrt, dalje na izgubo državljskih pravic in premoženja. V obtožnici je bilo navedeno, da so »beli križarji« hodili okrog po vaseh in pridigovali o češčenju nadangela Mihaela, ki bo prišel na zemljo, da z ognjenim mečem kaznuje vse komuniste in sovjetsko vlado, ker preganjajo krščansko vero. Ta proces je izzval velikansko razburjenje med ruskimi kmeti.

Romunska princezinja Ileana na smuških tekmah v Predealu v Karpatih. Na levi njen zaročenec grof Hochberg, na desni pa sedi mati neveste, romunska kraljica Marija.

Izkopavanje Jerihe

Kakor poročajo iz Jeruzalema, nadaljuje angleška znanstvena ekspedicija, ki jo vodi profesor J. Garstang, izkopavanja, ki so jih začeli pred vojno nemški učenjaki na mestu, kjer je nekoč stala Jeriha. Zdaj poročajo, da je ekspedicija odkopala zid, dolg 50 in visok 6 metrov, kar je najvažnejša zgodovinska najdba in najlepši zgodovinski spomenik iz bronzaste dobe Palestine. Misli se, da izbaja ta zid iz dobe 2000 let pred Kristusom. Izkopavanja bodo nadaljevali.

Demantni tatovi

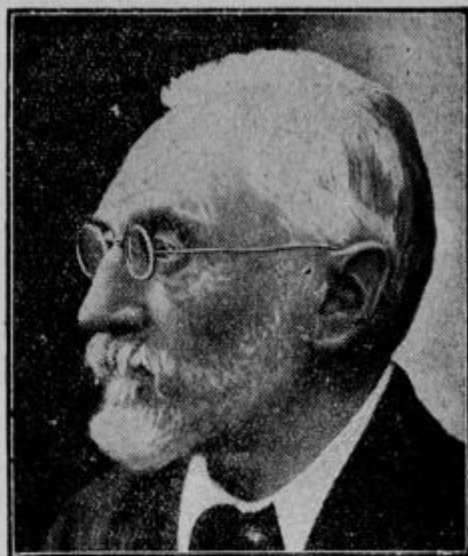
Procesi radi tatvine demantov v južni Afriki niso redki, posebno ne v deželi Nakvama, kjer leže demanti v pravem pomenu besede kar po tleh. Kljub temu je pred kratkim neki proces radi tatvine demantov izzval zanimanje po vsej deželi, ker je pokazal, kakšne metode mora uporabljati policija v borbi proti tatovom demantov in kako se znajo ti zagovarjati, če so obtoženi. Na ta način se sodišču le včasih posreči dokazati takim lopovom krivdo. Obtožba tatov v zgoraj omenjenem procesu je bila odvisna le od dokaza, ki je obstajal v tem, da je neki detektiv skozi okno v hotelski sobi videl nedovoljeno transakcijo. Neki »trap« (tako imenujejo tam zapužnike policije) je sporočil nekim ljudem, o katerih je sumil, da prodajajo ukradene demante, da bo kupil od njih pet draguljev. Zvečer so se imeli sestati v hotelu, kjer bi se zadeva končno uredila. Ko so bili vsi skupaj v sobi, je šel »trap« ven, z izgovorom, da gre iskat mesto, kjer bo zakopal kupljene demante. V resnici pa je, kakor je trdil pred sodiščem kot priča, obvestil detektiva, ki je stal zunaj. Ta se je skril pod oknom dotične sobe in je skozi zaveso, ki jih je »trap« nalašč pustil napol odgrnjene, lahko videl vse, kar se godi v sobi. Demante so dali na mizo in med tem, ko so jih tehtali, je skočil detektiv v sobo in je s pomočjo »trapa« zaplenil demante in aretiral vse navzoče. Obtoženci so se zagovarjali, da so bili prepričani, da »trap« ni zapužnik policije, ampak nezakonit trgovec z demanti ali pa kak policijski uradnik, ki je bil tako nepremišljen, da je hotel kupiti ukradene demante. Oni sami so bili hoteli pri tem »ujeti«. Veliko važnost v dokazilnem postopanju je igralo tudi neko zrcalo. Obtoženci in ravno tako lastnica hotela trdijo, da je na oknu, skozi katero je gledal detektiv, viselo zrcalo, ki je zabranjevalo pogled v sobo. Državni pravdnik je navedel, da je imel eden izmed aretiranih pri sebi 4000 funtov šterlingov, toda tu v deželi Nakvama ne pomeni mnogo in tudi sodišče ga ni moglo upoštevati. Sodnik je bil uverjen o krivdi obtoženih, toda porotniki niso našli razloga, da bi jih proglasili za krive. Najbolj je učinkovala trditev obtožencev, da so »trapa« smatrali za nezakonitega trgovca z demanti in da so ga hoteli na ta način ujeti. V južni Afriki je znano, da so »trapi« večinoma ljudje temne preteklosti, ki ne razlikujejo dobro svoje in tuje lastnine in ki se včasih sami udeležujejo v nezakoniti trgovini z demanti. Radi tega pred sodnijo ne veljajo za verodostojne priče in porotniki njihove izjave tudi temu primerno cenijo. Razen tega tudi niso izobraženi detektivi in njihova opazovanja so tako nejasna, da se je obtožencu prav lahko braniti. Obtoženci so po razsodbi, ki je bila oprostilna, izjavili, da je ta »trap« tat demantov in da vedo o njem precej lepega povedati.

Dva pobiča sta opazovala silno debelo gospo, s kakšnim trudom in naporom se je spravila na avtomatično tehniko. Tehnica pa je bila nekaj pokvarjena in kazalec je obstal na 60 kg. Pobita sta zmajevala z glavo in odšla z ugotovitvijo: »Ta ženska je pa gotovo vola.«

Ravnatelj jetnišnice novemu kaznjencu: »Pri nas si mora vsakdo izbrati kako delo. Do česa imate veselje?«
»Do potovanja.«

Kako se čuvajo umetnine

V Burlington House, znani londonski slikarski galeriji, so zadnji čas razstavljene neprecenljive umetnine starih italijanskih mojstrov. Na tisoče ljudi gre vsak dan skozi dvorane, v katerih pazi na slike Mr. S. N. Howard, ki ga imenujejo »človeka, ki nikdar ne zapre oči«. Njegova dolžnost je, da pregleda vsako noč galerije in da se prepriča, če visi vsaka slika na svojem mestu in da ni nobena izmed njih zamenjana. To težko delo ga zaposli celo noč. Ravno tako odgovornosti polno nalogo je imel Howard tudi ob priliki razstave nemških umetnin in leta 1928, ob priliki razstave starih flamskih mojstrov. To pot je Howard pričel svoje delo že v novembru preteklega leta. Zbral je nekaj stotin slik iz raznih delov Anglije in Irske. Vsako umetnino, ki je bila v posesti Angležev, je osebno prinesel na razstavo. Pravi, da se nikoli ne prepusti slučaju in da spi vedno tam, kjer so slike, ki so mu poverjene. Pri sebi ima varno spremstvo. Potuje vedno s posebnim avtomobilom ali vagonom, ki je preurejen v ta namen. Odgovornost preneha šele tedaj, ko sliko zopet vrne njenemu pravemu lastniku.

Profesor Unamuno, bivši rektor vseučilišča v Salamanci, ki je posebno znan kot pisatelj in ki je več let iz Pariza ljuto napadal diktaturo in monarhijo na Španskem. Nova španska vlada ga je sedaj poklicala nazaj.

Zločin radi stare kronike

Policija v Rouenu v Franciji je prišla na sled zanimivi zgodbi o zakopanem blagu. Pred nekaj dnevi je bil aretiran lastnik opekarne v Ignovilleu. Ta je vzel v najem tamošnji dvorec in je iz njega vzel in prodal vse pohištvo. Prijeli so tudi njegove sorodnike, posebno njegovega posinovljenca Levriera. Ta se je v zaporu skesal in priznal, da sta z očetom vlomila v družinsko grobnico in pokradla ves nakit z mrtvecev. Oropala sta tudi kapelico dvorca. Potem sta v stari kroniki našla podatke o nekem blagu, zakopanem v kleti. Pričela sta kopati, toda pri tem sta ju iznenadila vrtnar in njegova žena. Da se rešita teh nezaželenih priči, sta ju ubila.

Angleške uradnice za celibat

Britanska zveza državnih uradnikov je priredila glasovanje o vprašanju, ali naj državne uradnice, potem ko se poroče, še ostanejo v službi. Rezultat je zanimiv. Ogronna večina državnih uradnic, ki so se udeležile glasovanja, je izjavila, da so proti temu, da državne uradnice, potem ko se že poroče, še ostanejo v službi. Glavni tajnik zveze je izjavil časnikařem, da si tolmači gornji rezultat tako, da mlade državne uradnice z ozirom na veliko brezposelnost mislijo, da je bolje, če se v dveh družinah nahaja po en član, ki zasluži, kakor pa, če sta v eni družini dva člana, ki zasluži, v drugi pa nobeden. Če je tako, potem priča to o velikem smislu angleških uradnic za socialne potrebe.

Nadporočnik Sahla, ki je s svojim žrebcom dobil prvo nagrado na mednarodnem jahalnem turnirju v Berlinu.

Italijanske monumentalne izdaje

Med velikimi založniškimi podjetji sodobne Italije gre gotovo prvo mesto lani započeti izdaji: »Enciclopedia Italiana« (Istituto Giovanni Treccani, Roma), katere četrta knjiga je pravkar izšla. To je prvi na široki bazi zasnovani italijanski leksikon ter mu gre tako po temeljitosti teksta, kakor po notranji in zunanji opremljenosti, bogatem originalnem zakladu ilustrativnega materiala, odlično mesto v svetovnem leksikalnem slovtvu. Glavnemu uredništvu načelujeta senator Giovanni Gentile in dr. Calogero Tumminelli. Celotno delo bo obsegalo 36 zvezkov po 1000 strani v velikem kvartu, vsak zvezek pa vsebuje poleg številnih slik v besedilu še 200 eno- in večbarvnih prilog.

Založba Fratelli Treves, Milano, je objavila načrt za tri umetnostne zbirke: prva je »Thesaurus aureum«, v katerem bodo izšla splošna umetnostna zgodovinska dela, ponajveč grški in rimski arhitekturi, slikarstvu in kiparstvu posvečena zbirka; »I geni e le opere« bo obsegala kritične študije in reprodukcije del naslednjih mojstrov: Praksitela, P. Lorenzetti, Luca Signorelli, Masaccio, Euphroniosa in slikarjev vaz v strogem slogu, Jacopa

della Quercia, A. Canove, Rafaela, Dom. Ghirlandai, Bellinijev, Fidijs, Donatella in S. Martinija; tretja zbirka se imenuje »Arti minori« ter bo obsegala sledeča dela: »Placchette e piccoli bronzi italiani« (Leo Planiscig), »L'incisione italiana« (A. Calabi), »Medaglie italiane del Rinascimento« (I. B. Supino), »Pittura parietale decorativa« (W. Arslam), »La ceramica italiana« (Gaetano Baldarini), »Tarsie in legno« (Aldo De Rinaldis), »Gemme e intagli nelle antichità« (Doro Leri). — Poleg imenovanih sodelujejo pri teh zbirkah še: G. E. Rizzo, G. Farina, Corrado Ricci, P. Ducati, Salvatore Aurigemma, Aless. Della Seta, Pietro Toesca, Mario Salmi, Carlo Anti, Francesco Pellati, Arduno Colasanti, Emilio Cecchi, Pello Bacci, Giovanni Poggi, Gino Fogolari.

Založba G. Barbèra, Firenze, je začela izdajati v monumentalni obliki »Edizione Nazionale delle Opere di Galileo Galilei« pod vodstvom prof. G. Abetija, comm. Angiola Bruschija in dr. Gaspare Barbèra. Vsega bo izšlo 21 zvezkov, vsako leto bodo objavljeni trije. Razpisana je subskripcija. Prvi zvezek je že izšel.

Dela o »tigru«. Pisanje biografij je moderno. Pa četudi bi ne bilo, tak zanimiv mož, kot je bil Clemenceau, bi na noben način ne ostal brez velike literature. Njegove spomine piše njegov bivši osebni tajnik Jean Martet, ki je izdal šesto knjigo njegovih spominov. Spomini so polni Clemenceaujevega sarkazma na vse in vsem. Vsa politika tretje republike, čije značaj je večinoma Clemenceau sam pomagal izdelati, je persiflorana! Novo monografijo o njem objublja še René Benjamin in končno Leon Daudet, največji pamfletist dvajsetega stoletja. V svojih dnevnikih filipkah svojim zvestim rojalistom dokazuje, da je bil Clemenceau v bistvu rojalist! Knjiga, ki jo je spisal Leon Daudet o Clemenceauju, je bila razprodana, preden je izšla, in tako moramo čakati na drugo ali celo tretjo izdajo. Interesantna literatura za tistega, ki si hoče ustvariti profil zgodovine francoske republike zadnjih petdeset let.

Trudi IV. sjezda ruskih akademičeskikh organizacij za granice. V založbi Ruskega znanstvenega inštituta v Belgradu sta izšla dva debela zvezka s poročili o predavanjih na IV. ruskem znanstvenem kongresu v Belgradu septembra 1928. Zvezek II. je namenjen matematični in drugim eksaktnim znanostim. Med številnimi zgodovinskimi, literarnozgodovinskimi, pravnimi, narodnogospodarskimi in bogoslovskimi privetki, ki tvorijo vsebino I. dela, beležimo na kratko sledeče: E. Šmurlo: Stiki Rusije s sv. stolico v dobi Petra Velikega. — V. Rozov: Srbski menihi v Palestini in na Sinaju (v XIII.—XV. stoletju so stale njih naselbine v živahnih književnih stikih v Carigradu, Srbiji in Rusiji ter plivalce poleg Athosa na rusko književnost oz. ideologijo). — A. Solovjev: Najstarejši jugoslovanski zakonik (Korčulanski statut iz l. 1214. oz. 1265.). — M. Jasinski, Kastavski statut. — A. Florovski: Ruski visokošolci v Pragi in Olomucu v starih časih (pri oo. jezuitih se je učil tudi Jasinski, poznejši kijevski metropolit od l. 1690. in Rogovski, profesor moskovske Duhovne akademije). — F. Taranovski: Slovanstvo kot celota v pravem in zgodovinskem raziskovanju. — Prof. A. Pogodin je bil toliko vztrajen, da je spisal bibliografijo vsega, kar je bilo napisano iz rusine ali o Rusiji pri Srbih v letih 1800—1925. Njegov, seveda nepopolni seznam šteje do 14.000 naslovov.

Centralna Evropa, praški ruski časopis, se je z novim letom spremenila iz tednika v mesečnik na 64 str. s 4 str. slik. (Naročn. letno 70 Din.) V novi obliki je seveda pridobila, a ima še vedno za svoj obseg preširoke naloge: prinaša poleg češke beletrije in kulturnih pregledov tudi narodno gospodarske članke. Med dnevnimi novicami so zanimivi podatki o novi univerzitetni knjižnici v Pragi, za katero je odkupila država pri nadškofiji vsa poslopja starega juzeitskega Klementinskega kolegija. Sedaj služijo obiskovalcem poleg glavne dvorane z 260 prostori še strokovna čitalnica z 200 prostori, novinarska dvorana z 200 prostori, in univerzitetnim profesorjem je namenjena posebna soba s 50 prostori. Prostori za knjižničarje so opremljeni z vsemi tehničnimi pripomočki: dvigali in cevne pošte, ki omogoči hitro pošiljanje zahtevanih knjig.

Vigred, ženski list, 2. številka nas razveseljuje z zelo temeljitimi člankom dr. Franca Jakliča o Katoliški akciji in žensstvu. Zares je to ena najbolj posrečenih, s preprosto jasnostjo pisanih razprav o tem predmetu. Naloge žensstva v Katoliški akciji so izčrpno zarisane. Glavno nalogo vidi članek

po pravici v tem, da se po katoliški ženi poglubi materinstvo — vrednota, ki je v modernem času silno ogrožena. Z ganotjem se bere prevod črvice Helene Riech o Anji Gregorjevni, ženi Dostojevskega. Učitelj Pogo Horn piše poučno o telesni negi deklice v kmetskem domu, dr. Debevec pa nadaljuje higienične članke o tem, kako si čuvamo zdravje. Kakor izvezo, si »Vigred« osvaja čedalje bolj čitatelje. Naročnina znaša 25 Din na leto, z mesečno prilogo 50 Din. Uprava je v Ljudskem domu v Ljubljani.

Zdravje 1930, številki 1 in 2 (v enem snopiču) se nam predstavljata v novem lepem ovoju in z zelo raznovrstno vsebino, med katero omenjamo sledeče važnejše sestavke: Obramba in zatiranje nalezljivih bolezni. (Dr. K. Petrič.) — Tuberkuloza deca. (Dr. F. Debevec.) — Trije temeljni nasveti za ohranitev našega zobovja. (Dr. L. Brenčič.) — O smrtnosti. Dr. V. Meršol. — Pa tudi krajši članki n. pr. o Zdravilni moči postelje ali pa o Papigajski bolezni so koristni in z Drobnežem vred brania vredni. »Zdravje«, ki ga urejajo znani marliivi delavec na polju ljudskega zdravstva dr. Ivo Pirce, je treba najširšim slojem našega naroda toplo priporočiti, ker je prava skrb za zdravje, čistost in nego telesa ogromen činitelj sološnega ljudskega blagostanja bodisi v gospodarskem bodisi v moralnem in kulturnem oziru. »Zdravje« izhaja vsakega petnajstega v mesecu in se naroča v Ljubljani, Zaloška cesta 2 (Higijenski zavod).

Lovce (februar) prinaša med drugim zanimiv članek dr. Bevka o divji mački, ki jo je seveda ločiti od podivjane, oziroma mešanke. Z našo domačo mačko, ki izvira od nubijske, katero so bili že stari Egipčani udomačili, divja, ki živi v naših krajih, nima genološko nič skupnega, pari se pa z njo. Divjih mačk je v Sloveniji več kot bi človek mislil.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Začetek ob 20 zvečer.

Petek, 7. febr. — Zaprto.

Sobota, 8. febr. ZA LJUBEZEN SO ZDRAVILA. Izven.

Nedelja, 9. febr. Ob 15 pop.: POGUMNI TONCEK, mladinska predst. Izven. — Ob 20: CVRČEK ZA PEČJO, ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 10. febr. DON CARLOS. Red D.

Opera:

Začetek ob pol 20 zvečer.

Petek, 7. febr. — Zaprto.

Sobota, 8. febr. GROFICA MARICA. Ljudska predstava pri znižanih cenah. — Izven.

Nedelja, 9. febr. Ob 15: RIGOLETTO. Gostuje ga. Tinka Vesel-Polla. Ljudska predstava pri zniž. cenah. Izven. — Ob pol 20: TICAR, opereta. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 10. febr. — Zaprto.

Mariborsko gledališče

Petek, 7. febr. — Zaprto.

Sobota, 8. febr. ob 20: KROG S KREDO. Ljudska predstava. Znižane cene.

Nedelja, 9. febr. ob 15: LEPA PUSTOLOVŠČINA. Kuponi. Za deco neprimerno. — Ob 20: NETOPIR. Kuponi.

PTUJSKO GLEDALIŠČE.

Sreda, 12. febr. ob 20: LEPA PUSTOLOVŠČINA. Gostov. Mariborčanov. Za deco neprimerno.

Obvestilo Autokluba k izmenjavi evidenčnih tablic za mot. vozila

Vsled nove upravne razdelitve države na banovine je ukinita tudi dosedanja registracija motornih vozil po oblastih. Mesto dosedanje številke 15 v bivši ljubljanski, odnosno številke 16 v bivši mariborski oblasti, je določena za področje Dravske banovine številka 2.

Nove tablice bodo prejeli lastniki motornih vozil pri tistem okrajnem načelniku (v Ljubljani pri Upravi policije, v Škofji Loki pri izpostavi srezkega načelnika), koder so jim bile podeljene dosedanje evidenčne tablice z izjemo Celja in Maribora, kjer vodi od sedaj dalje evidenco motornih vozil predstojništvo mestne policije za svoj okoliš.

Kakor znano je bilo potrebno predložiti v to svrhu posebno prijavo do 1. februarja t. l. Ker pa se je izkazalo, da je bil ta rok prekratek, je bil termin na prošnjo Autokluba podaljšan v toliko, da morajo predložiti prizadeti prijavo čimprej eni, po preje nastetih pristojnih oblasti.

Prijava naj vsebuje: ime in priimek ter stalno bivališče lastnika v zgornjem levem kotu poleg kančijskega formata ter poleg naslova pristojnega oblastva približno sledečo vsebino: »Podpisani prijavljam svoje vozilo (navesti ali avtomobil, motocikel-solo ali s prikloiko, osebni, tovorni, avtobus itd.) znamke... dosedanja evidenčna številka..., radi izmenjave dosedanje evidenčne številke ter podelitve nove tablice. V to svrhu prilagam sprčevalo o preizkušnji vozila (tipno sprčevalo) ter dekret o podelitvi dosedanje evid. številke. Podpis.«

Kdor ima soferja, naj navede v prijavi tudi ime in bivališče le-tega. Ravnotako je navesti eventualne bistvene spremembe na vozilu in garžo.

Kdor se je preselil iz enega političnega področja za stalno s svojim vozilom na drugo, n. pr. iz področja okrajnega načelnika v Kranju v Ljubljano, pa še ni odjavil v Kranju svojega vozila, mora nasloviti predstojajočo prijavo na Sresko načelnika v Kranju, kjer je prejel svoječasno sedanjo tablico. Ako pa želi, da prejme novo tablico od pri-

stojne politične oblasti v sedanjem bivališču, naj nemudoma odjavi svoje vozilo pri obliki prejšnjega stalnega bivanja. V tem slučaju lahko potem naslovi prijavo za novo tablico na oblast, na katere področju sedaj vozilo stalno garažira. To je važno radi tega, ker se bo moral podati vsak s svojim vozilom v svrhu plombariranja tablic na sedež ene oblasti, ki je za sprejem sedanje prijave pristojna. Kdor se je preselil torej z vozilom recimo iz Murske Sobotice v Kočevje, bi moral ne samo prijavi svoje vozilo sedaj v Mursko Soboto radi nove tablice, temveč tudi iti ponjo in plombarirati jo v Murski Soboti, ako ni odjavil tam pravočasno vozila.

Autoklub je smatral potrebno, da poda v tem oziru obširnejša pojasnila, ker prejema tozadevno dnevno številna vprašanja. Stremljenja Autokluba je doseči čim enostavnejši in za avtomobiliste čim manj zamudni postopek ob priliki predstojajoče izmenjave tablic ter so bili v to svrhu podvzeti potrebni koraki pri merodajnih oblastih, ki so obljubile iti v okviru zakonitih možnosti na roko.

Omenjamo še, da je bilo prvotno določeno, da priloge lastniki motornih vozil sedanji prijavi tudi potrdilo o vplačani državni taksi. Ker pa so se pojavile v tem oziru tehnične težave omenjamo, da imajo lastniki avtomobilov v Ljubljani in Mariboru čas vplačati takso do konca februarja, na deželi pa do konca januarja in da odvzame davčna oblast ob priliki vplačanja potrdilo prejšnjega leta in bi bila podana za lastnike avtomobilov nevarnost, da jih davčna oblast kaznuje, ako ostanejo brez vsakega potrdila v rokah, bo to vprašanje rešeno brez predvidoma na ta način, da se bo izkazalo vsako vozilo z davčnim potrdilom šele ob priliki plombariranja novih tablic, s čimer bo prihranjena obenem tudi posebna pot, ko politična oblast vidira davčno potrdilo.

Predvidoma bodo tablice do srede februarja dogotovljene, nakar bodo izdana nova navodila glede razdelitve in plombariranja. Tajništvo Avtomobilskega kluba bo za zadevi obveščalo prizadete pravočasno, bodisi potem okrognoic svojemu članstvu, bodisi potem dnevnega časopisja.

Sport

Državno prvenstvo v smučanju v Bohinju

Smučsko-tehniški odbor JZSS javlja: Letošnje državno prvenstvo v smučanju se bo izvedlo v Bohinju prvo primerno nedeljo, ko zapade dosti snega. Tekmovalna proga znaša 18 km, skakanje se bo vršilo na Hanssenovi skakalnici. Tekmuje se posebej na 18 km, v skokih in v kombiniranem tekmovalju. Državni prvak postane zmagovalec v kombiniranem tekmovalju. Zaradi negotovih snežnih prilik se bo objavil dan tekme šele takrat, ko bo izvedba mogoča. Tek na 18 km se bo vršil ali na nedeljo, ali na dan pred skoki, skoki pa naslednjo nedeljo.

Zaradi potrebne evidence prosimo, da prijavitelji tekmovalce takoj in sicer ločeno za 18 km, za skoke in za kombinirano tekmovalje. Tekmovalci v kombiniranem tekmovalju se lahko prijaviijo tudi k ločenemu tekmovalju, četudi krmarijo tekmovalno progo le enkrat, a se jim v tem primeru dvojno oceni. Prijavitelj je na saveznih prijavnicah!

Medkubuska štafeta na tekma Dvojce-Mojstrana

Smučski klub »Dvojce-Mojstrana« priredi v nedeljo dopoldne, dne 9. febr. 1930 medkubusko smučsko štafeto tekmo v okolici Mojstrane. Štafetni tek se vrši na 24 km dolgi progi (4×6 km) s startom in ciljem v Mojstrani. Vsaka štafeta sestoji iz 4 tekmovalcev. Posamezni klubi zamorejo postaviti poljubno število štafet, najmanj pa vsak po eno kompletno.

Start ob 8 zjutraj. Tekmovati morejo le od J. Z. S. verificirani člani — za to, da je vsak član resnično verificiran, odgovarja njegov klub. Prijavnina 10 Din od tekmovalca se plača pri žrebanju, katero bo od pol 8 v hotelu »Triglave«.

Vse smučske klube vabimo, da se tekme v čim večjem številu udeležijo ter jih prosimo, da nam sporoče, koliko moštvev (štafet) odpotujejo na tekmo.

Klub, ki si pri tekmi pribori prvenstvo, prejme za darilo v trajno last zelo lep pokal. Izmed vseh tekmovalcev pa prejmeta dva, ki dosežeta pri tekmi najboljši čas, priznanice.

Tekmuje se po pravilniku J. Z. S. S. Rezultati tekme in izročilo darila ter priznanic ob 14 v hotelu »Triglave«.

Plavalna sekcija SK Ilirije. Opozorjam vse aktivne članice in člane, da se sigurno udeležijo strogo obveznega zdravniškega pregleda, ki se vrši za gospode v soboto dne 8. t. m. ob 15 in za dame v ponedeljek, dne 10. t. m. ob 16 v zimskem kopališču. — Načelnik.

SK Ilirija (smučarska sekcija). V petek, dne 7. t. m. ob 18.30 v telovadnici srednje-tehnične šole (vhod Gorjupova ulica) sestanek smučarske sekcije. Zaradi udeležb pri nedeljskih prireditvah sestanek — posebno za tekmovalce — važen, zato točno in vsi. Po sestanku gimnastični trening, skupno z lahkoatletiki. — Načelnik.

S. K. Ilirija (lahka atletika). Odslej se bodo vršili redni gimnastični treningi v telovadnici Sred. tehn. šole vsak torek in vsak petek ob 19.15 dalje, gozdni tek pa vsako nedeljo ob 11 na igrišču. Ti treningi so obvezni za vse članice in naraščajnike. — Za danes (petek) sklicujem odborovo sejo v telovadnici Srednje tehn. šole in sicer takoj po treningu. Navzoči morajo biti zlasti gospodar, blagajnik in tajnik. — Načelnik.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Petek, 7. februarja: 12.30 Reproducirana glasba. — 13.00 Casovna napoved, borza, reproducirana glasba. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 17.30 Koncert Radio orkestra. — 18.30 Dr. R. Tominec: Slike iz umetnostne zgodovine. — 19.00 Gospodinjska ura: Zakaj je sistematična gimnastika za sedanjo ženo potrebna? (gd. Lebarjeva). — 19.30 Dr. Leben: Italijanska. — 20.00 Glasbeno predavanje, dr. A. Dolinar. — 20.15 Koncert pevskega kvarteta Glasbene Matice. — 21 Dvoboj na harmonike med Magistrom in Kokaljem. — 22 Casovna napoved in poročila.

Sobota, 8. febr. 12.30 Reproducirana glasba. — 13.00 Casovna napoved, borza, reproducirana glasba. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 17 Koncert Radio-orkestra. — 18 G. Herkov: Esperanto. — 18.30 Dr. Grafenauer: Nemščina. — 19 Delavska ura. — 19.30 Prenos iz Belgrada. — 22 Casovna napoved in poročila. — 22.15 Koncert Radio-orkestra.

Druzi programi

Sobota, 8. februarja.

Belgrad: 18 Jazz — 20 Koncert komorne glasbe — 21 VIII. jugoslovanski koncert — 22.20 Dnevne vesti in čas — 22.35 Postanimo vegeterijanci, veseloigra — 22.50 Plesna glasba. — Varšava: 17.15 Literarna ura — 17.45 Mladinska ura — 19.25 Reproduc. glasba — 20.15 Klavirski koncert — 21.15 Več koncert zabavne glasbe — 23 Plesna glasba. — Budapest: 20.05 Opoldanski koncert radio kvarteta — 17.30 Koncert baletne glasbe — 19.30 Prenos drame iz studija, nato reproducirana glasba — 22.20 Plesna glasba, nato koncert eigenskega orkestra. — Dunaj: 11 Reproducirana glasba — 15 Mladinska ura, nato mladinski oder: »Gašperlova pot do sreče« — 16.50 Popoldanski koncert orkestra — 18.25 Max Mayek recitira iz lastnih del — 19 Koncert komorne glasbe — 20.15 »Otrok Suzan«, komedija, nato večerni koncert zabavne glasbe. — Milan: 11.25 Reproducirana glasba — 12.30 Opoldanski koncert — 16.30 Mladinska ura — 17 Koncert kvinteta iz Torina — 20.30 Prenos opere iz milanske Scale. — Praha: 20.30 Plesna glasba iz različnih časov — 22.20 Zabavna glasba. — Lauenberg: 13.05 Opoldanski koncert — 15 Mladinska ura — 17.30 Popold. koncert — 19.40 Kitajska narodna pesem — 20 Veseli večer nato plesna glasba — 24 Jazz na ploščah. — Rim: 13 Koncert radio kvinteta — 17.30 Popold. koncert — 21.02 Pevski in godalni koncert, nato plesna glasba. — Berlin: 19.15 Koncert orkestra na pihala — 20.40 Pevski koncert Augusta Egna — 21 Kabareti večer, nato plesna glasba do 0.30. — Toulouse: 18.35 Plesna glasba 19 Pesmi — 19.30 Operetna glasba, vmes poročila — 21 Večerni koncert filharmonije. — Stuttgart: 14 Mladinska ura — 14.45 Popold. koncert radio-ork. — 17 Plesna glasba — 19.30 Zabavni koncert — 20.30 Radio večer — 22.50 Plesna glasba. — M. Ostrava: 11.30 Reproducirana glasba — 12.30 Opoldanski koncert — 16.30 Mladinska ura — 17.30 Štezijske pesmi — 19.05 Ljudski večer — 20.30 Plesna glasba iz različnih časov — 22.15 Zabavna glasba — 23 Plesna glasba.

Črna velesila v Franciji

Začetki časništva segajo v Franciji v srednji vek. Tedaj je imel vsak bogatejši plemić svojega »nouvellista« — novičarja, ki je imel nalogo, da je prinašal svojemu gospodu vse novice, ki jih je mogel zvesti. Ščasoma so začeli delati novičarji na svojo pest ter so na javnih trgih in v gostilnah sklicavali novice. Neki Capet se je potem domislil, da je ustmeno novičarsko službo organiziral: od slučaja do slučaja je dal zbrane novice tiskati. Vendar so bili ti listi, ki so imeli naslov »Nouvelles à la main«, samo kot pripomoček oklicateljem. S tem so bili dani prvi začetki francoskega časništva.

Od 15. stoletja dalje so že izhajale kronike, ki pa niso imele periodičnega značaja. Prvi pravi časnik najdemo šele v prvi polovici 17. stoletja. Neka iznajdljiva glava — Theophrastus Renaudot je l. 1624. v Parizu ustanovil urad za naslove, informacije in pogovore, ki je izvrstno prospeval. Za svoje interese je izdajal Renaudot z roko pisane liste, ki so se zelo obnesli. To je Renaudot nagnilo, da je začel svoje liste tiskati in jih redno izdajati. Tako je l. 1631. nastala »Gazette«, ki si je kmalu pridobila velik ugled, tako da je štela med svoje sotrudnike celo Ludvika XIII. in Richelieuja. Richelieu listu ni dal samo diplomatskih in vojaških informacij, marveč je o važnih dogodkih pisal za list tudi članke.

Začasa fronde (parlamentarne opozicije) 1649. do 1654. je vstalo več novih listov, med katerimi je postal »Journal des Savants« nekak vladni list. Vsega je bilo do velike revolucije ustanovljenih 350 listov, od katerih pa so nekateri vsekakor le malo časa izhajali.

Lutetno je, da je revolucija silno pospešila tisk. Samo l. 1789. se je ustanovilo 250 listov in v dobi 1789. do 1800. je izhajalo nič manj kakor 1350 listov. Tedaj je bil ustanovljen tudi »Journal des Débats«, ki še danes izhaja. Značilni za svojo dobo so bili naslovi mnogih tedanjih listov, n. pr.: »Udarec s kolome«, »Patriotični bič«, »Plemiško bljuvanje«, »Ognjena usta«, »Masnujoči republikanski meč« itd.

Pod direktorijem in začasa cesarstva so prišli za časništvo črni dnevi. Po odloku iz leta 1810. so smeli izhajati v Parizu vsega samo štiri listi, v ostali državi pa po en list v vsakem okrožju. Izvenparijski listi so bili podrejeni državnim oblastim. Vladni list je bil tedaj »Moniteur«. Da je bila dnevna žurnalistika že takrat sama sebe vredna, moremo soditi n. pr. po kričeh naslovih o priliki Napoleonove vrnitve z Elbe. Zanimivo je, kako hitro in drastično so se že tudi tedaj spreminjali naslovi v takozvani »senzacionalnih« listih, katerim je podlegel celo uradni list. Naslovi v »Moniteur-juc« so se sledeče spreminjali: Prvi dan: »Korziški ljudje«; drugi dan: »Napoleon bo stal jutri pred našimi zidovi.«; Tretji dan: »Napoleon bo stal jutri pred našimi zidovi.«; Četrty dan: »Napoleon bo stal jutri pred našimi zidovi.«; Peti dan: »Napoleon bo stal jutri pred našimi zidovi.«; Šesti dan: »Napoleon bo stal jutri pred našimi zidovi.«; Sedeti dan: »Napoleon bo stal jutri pred našimi zidovi.«; Osmi dan: »Napoleon bo stal jutri pred našimi zidovi.«; Deveti dan: »Napoleon bo stal jutri pred našimi zidovi.«; Deseti dan: »Napoleon bo stal jutri pred našimi zidovi.«; Dvanajsti dan: »Njegovo cesarsko Veličanstvo je včeraj v spremstvu svojih zvestih vkorakalo v Tuilerije.«

Po odhodu Napoleona v ponovno pregnanstvo se je francosko časništvo znova bohotno razrastlo. Med leti 1815. do 1830. je bilo ustanovljenih do 350 listov, med temi »Le Figaro«, »Le Temps« in drugi, ki še danes izhajajo. Leta 1832. je abbé Migne ustanovil prvi veliki katoliški dnevnik »L'Univers«.

Poslej je število listov stalno naraščalo, a v samem 1848. letu je bilo ustanovljenih do 200 novih listov.

Po stanju l. 1928. je bilo v Franciji in kolonijah 6831 časnikov in časopisov, med tem 283 dnevnikov, od tega 51 v Parizu. Najbolj razširjen dnevnik je »Petit Parisien« z 2½ milijona naročnikov; drugo mesto zavzema »Matine«, ki ima blizu 2 milijona naročnikov. Strokovnih listov imajo Francozi 35, športnih 177, modnih listov 165, gledaliških 25, lepih umetnosti 29, književnih 62.

Francoski katoliški tisk.

Svojevrsen je razvoj in ustroj francoskega katoliškega tiska. Tu je načelo centralizacije do skrajnosti izvedeno. V Parizu (Rue Bayard) se nahaja centralna katoliška tiskovna organizacija, ki je razčlenjena v 11 odsekov. Prvi odsek izdaja veliki dnevnik »La Croix«, in sicer v izdaji za Pariz in v izdaji za deželo. Pariski centralno uredništvo oskrbuje zunanjo politiko in veliko notranjo politiko, obravnava načelna vprašanja, književnost, priloge itd.; podedeljskim uredništvom sta pridržani dve strani, ki jih napolnjuje z lokalnimi vestmi in poročili. Ta tiskovni sistem, ki zahteva zelo natančno izvedeno organizacijo in izvrstne prometne zveze, omogočuje, da dobivajo čitatelji velik svetoven list, ki pa zadovoljuje tudi krajevne interese.

Ostali odseki se pečajo z izdajo tednikov in časopisov najrazličnejše vrste. »Chronique Bonne Presse« je že l. 1908. izrečunala, da priha za osrednje tiskovne organizacije mer ljudstvo po približno štiri milijone izvodov katoliških časnikov in časopisov. Seveda ima taka centralizacija tiska tudi svoje senčne strani vendar dosega z njo katoliško časopisje take moč, ki bi je z razdrobljenimi silami nikdar ne doseglo.

Razlog tega pa centralizacija se nikakor ne pomenja monopola in je lepo število samostojnih založništvev. Poleg lista »Croix« je še 18 drugih katoliških dnevnikov, ki izhajajo večinoma izven Pariza in imajo zelo visoke naklade »L'Ouest-Eclair«, Rennes, približno 300.000, »Le Nouvelliste«, Lyon, 250.000 itd.)

Katoliških tednikov so imeli Francozi leta 1928. 34, katoliških verskih strokovnih listov 138. Če pomislimo, da so se morali francoski katoličanci do svetovne vojne boriti za najprilprostejše pravice, moramo njihov napredek v tisku občudovati.

Vreče. Kdor rabi vreče kupi jih najceneje pri tvrdki:
Mirko Mlakar
Ljubljana - Slomškova ulica št. 11

Pletilnice in pletilje!

Vsled padca cene volni nudimo vse vrste volne in bombaža za pletenje na stroj: Jumper - volna 16/2 Ia kakovost 1 kg 100 Din. - Zefir volna in 1/2 Zefir volna po znatno nižani ceni. - Svila za pletenje v spuljah in vseh barvah 1 kg 100 do 115 Din. - Bombaž v vseh debelinah merciziran in gisiriran, surov in barvan po dnevnici ceni.

Vzorice pošljemo na zahtevo zastoj po pošti.

Veletrgovina in izdelovalnica pletenin

Brača Hirsler

ZAGREB :: Gajeva ulica 3.

Proti alkoholu

Kaj je alkohol, Vam lahko pove vsak zdravnik. Koliko ljudi je vsled alkohola pomrlo, se razrušilo domov, izvršilo se ubojstev, upropastilo se družin, tega ne more nihče naštet. Alkohol je izkopal več grobov kot vse vojske. Vašega alkoholistu morete popolnoma odvzeti, da on niti ne ve, z AVINALOM, preparatom berlinskega lekararja Franka. Zdravilo popolnoma neškodljivo. - Polno zahval ozdravljenih. Cena 220 Din. Originalne steklenice razpošilja generalni zastopnik za Jugoslavijo

N. POPOVIĆ — Beograd, Kolarčeva ul. 7.

Kot najboljši masažno in domače zdravilno sredstvo proti

revmatičnim bolečinam

zobo- in glavobolu, prehlajenju, trganju, za negovanje telesa, ust, osvežlost, krepitev mišičevja, ter živčevja sploh se uporablja

že pol stoletja priznana

levja Mentol-droženka francosko žganje

Dobiva se v originalnih plombiranih steklenicah v pristni prevojni kakovosti v vseh drogerijah in trgovinah z mešanim blagom

Prva celotna izdaja!

Doktorja Franceta Prešerna

zbrano delo

Cena Din 40.—, eleg. vezana Din 55.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrsta 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par Najmanjši oglaš. 5 ltr. Oglasi na deset vrstic se računajo v 1 ltr. Za odgovor zmanjšati Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iščejo

Mesarski pomočnik
mlad, želi službo, vešč tudi prekaševalstva. Naslov v upravi pod števil. 1458.

Gospodična

vešča srbskega, nemškega in madjarskega jezika, izurjena v vseh pisarniških poslih, išče primernega nameščenja v Sloveniji. Pisma prosi na Vlakaličev oglasni zavod. Novi Sad, pod »Perfektna«.

Službo dobe

Sobarica

z večletnimi spričevali, čedne zunanosti, v starosti 24—30 let, se sprejme za Trst. Ponudbe na poštini predal 112, Ljubljana.

Prodajalka

starejša moč, izveščana v mešani stroki, se takoj sprejme v večjo trgovino. Prednost imajo, katere so v manufakturi in konfekciji dobro vpeljane, kakor tudi slov. in nemšk. jezika perfektno. - Naslov v upravi »Slov.« pod »Dravska dolina« št. 1481.

Velika tovarna v Sloveniji

potrebuje prvovrst. inštalaterja parovodnih in vodovodnih cev. Plača po dogovoru, nastop takoj. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Inštalater« št. 1501.

Vrtnarja

dobrega, z daljšo prakso, iščemo. Ponudbe s prepiši spričeval na Kolinsko tovarno, d. d. Ljubljana. Stanovanje ni na razpolago.

Kuharica

perfektna, gospoška, v starosti 30—40 let — se sprejme za Trst. Ponudbe na poštini predal 112, Ljubljana.

Pouk

Šoferska šola
L. oblast. konc., Čamernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoavto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Stanovanja

Meblovano sobo

za takojšnjo vselitev, v bližini bolnice, išče zdravnik. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Zdravnik« št. 1522.

Posrestva

Lepo zemljišče
ca. 6000 m², za glavnim kolodvorom v Ljubljani, ceno naprodaj. - Ponudbe na inzeratni odd. »Slov.« pod »Zemljišče« št. 1482.

Kožarsko tovarno

moderno opremljeno, in stanovanjske hiše, prodaja 300.000 Din Zagorski, Maribor, Tatenbahova 19.

Objave

Izjava.

Podpisani prekličem in obžalujem žalitve, izrečene 9. jan. 1930 o Mariji Puš. - Ljubljana, 4. febr. 1930. Ivo Raztresen.

Kupimo

20% kronske bone
kupi najkulantnejše po dnevnici ceni Prometna bančna družba, Maribor, Cankarjeva 14.

Oglje in trame

vsako količino — kupuje stalno tvrdka Škrbec & Bartol Ljubljana Miklošičeva cesta 6.

20% bone

kupi in plačuje najbolje Franc Reinef, trgovec - Kopitarjeva ulica 1 (pri mesarskem mostu).

Sode

od jedilnega in strojnega olja, vsako množino, kupim. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1419.

Obroče

za sode, 45 mm širine, vsako množino, kupim. - Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 1418.

Resna tvrdka

kupi hrastove prage 2.30 in 2.40 m dolge, dimenzije 13/14 x 20/22, sukcesivna dobava od marca do julija. Detalirane ponudbe s ceno in količino na upravo »Slovenca« pod »Pragi 230«.

8 ključni, dobro ohranjen

pletalni stroj

se prodaja. Zanesljiva oseba ga dobi event. tudi na obroče. - Naslov v oglaš. oddel. »Slov.« št. 1498.

KEMIČNO - TEHNIČNA TVORNICA, ki se bavi z izdelovanjem žganih proizvodov visokovredne kakovosti iz kompliciranih plastičnih tvarin, išče

inženjerja kemika

z večletno prakso v sorodni industriji za takojšnji sprejem v službo. Ponudbe sprejema uprava »Slov.« št. 1404.

Prodamo

Puhasto perje

kg po 38 Din. razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čist beli puh kg po 300 Din. — L. Brozovič, Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilna perja.

Drenove palice

odžagane in neobdelane imam naprodaj. - Pisma sprejema uprava »Slov.« pod šifro »Dren« št. 1492.

Železen štedilnik

se ceno prodaja. Domžale, Bistriška ulica 4.

Obrt

Vezenje

nevestnih oprem. zaves. pregrinjal najceneje in najfineše Matek & Mikeš Ljubljana poleg hotela Štrukelj Entlanje. ažuriranje, predtiskanje takoj

lanene ropine

in druga krmila nudim najceneje. A VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

ve žita in moka

Lepa jabolka

zopet dospela

Gospodarska zveza — Ljubljana

Pridobivaite novih naročnikov!

20 ODSLOTNE KRONSKKE BONE

kupi v okvirju svoje potrebe po 60%

Pučka štediona, Osijek.

Rok je kratek, kdor prej pošlje, bo prodal. Požurite se!

dr. Ivan Pregljev izbrani spisi

priznana tako po vsebini kakor po opremi na prvem mestu.

Vsak zvezek stane broširan Din 45 — elegantno vezan Din 60.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Dobro izveščane

blanširerje in falcerje

ki znajo delati na strojih, sprejme večja tovarna usnja. Ponudbe z navedbo zahtevkov in dosedanjega službovanja je poslati na upravo »Slovenca« pod značko »Stalno delo« št. 1514.

Razpis

Stavbeni odbor za zgradbo nove šolske stavbe v Lescah razpisuje celotna

stavbena dela

zgradbe štirirazredne osnovne in gospodinske ter kmetijske obrtne nadaljevalne šole Njeg. Vis. Kraljeviča Andreja, in sicer: težaška, betonska in zidarska, železobetonska, umetni kamen in teraco, tesarska, krovna, kleparska, mizarska, steklarska, pleskarska, slikarska, kamnoseška, parketna, ključavničarska, tapetniška, pečarska, inštalacija vode in kopališča, inštalacija elektrike, črkoslikarska dela, ureditev vrta in prostora okoli zgradbe.

Pogoji se dobe pri tajniku stavbnega odbora, pri g. Rudolfu Knezu, šolskem upravitelju v Lescah.

Ponudbe je poslati v zapečatenih kuvertah do incl. 3. marca 1930.

Odbor si pridržuje pravico oddaje del v celoti ali posamezno, in to neglede na višino ponudbe.

Lesce, dne 5. februarja 1930.

Za stavbeni odbor za zgradbo nove šole v Lescah

t. č. predsednik:

Ivo Ažman.

Pierre L'Ermitte:

Žena z odprtimi očmi

»Ker je povsodi v prirodi red. Natančno je določeno, katero sekundo... kateri tisoči del sekunde se bosta križali poti te in one zvezde... Poglejte, tam gori na levi je veliki voz... Že v naprej natančno vem, na katerem mestu neba ga najdem ob vsakem letnem času... Vem, ob kateri uri in do katere višine bo plima narasla na Damski obali... Vem, kdaj začne cveteti mimoze... Vem, kdaj si morske ptice delajo svoja gnezda... Vem, kdaj prenehajo peti... Vem, kdaj letijo veliki galebi... Povsodi, povsodi je določen red... Ves nered pa, vsa prevara, vsa zmešnjava in vsa budalost, naj bi bila ohranjena baš za moralni svet, ki ima neprimerno večjo potrebo po pravčnosti in soglasju nego fizični...? Hudobneži naj torej nikoli ne dobé zasluženega plačila!«

... Pojdite vendar, gospod Maude... ponavljam Vam, da to ni mogoče! Tam gori je nekdo, ki nas vidi... nekdo, ki nam sledi pri vsakem koraku... ki vé za vsak las na naši glavi... nekdo, ki nas ljubi... nekdo, ki vanj verujem z vsakim svojim dihom!... Rolanda je dvignila roko, kakor da hoče potrditi tisto Bitje... kakor da ga hoče svečano pozvati za pričo.

Bila je lepa, vsa bela v modrini noči... vsa trepetajoča od kipeče vere pred majhnim meščanskim dvomljivcem...

In njena kretnja je izražala njeno misel:

»Vidim Te v Tvojih delih... v žuželkah... v zvezdah, s svojimi bornimi telesnimi očmi; toda še vse razločnejše Te vidim s svojimi duhovnimi očmi, razsvetljenimi po sveti veri... In čutim Te!«

... In tipam Te s svojimi prsti v živi nevidnosti, ki nas obdaja...

In Te ljubim iz vsega svojega srca... v edinstvu vekov, v edinstvu z vsem človeštvom in neštetimi dušami, ki Te pričakujejo... ki hrepenijo po Tebi in ki vedo, da se ne varajo...

Rolanda se je ozrla v mladeniča in vzkliknila: »Kako Vas pomilujem, da ne verujete!... In kako Vas še bolj pomilujem, da radi tega ne trpite!«

Navzlic vsemu je bil Roger zmeden in v rahli ginjenosti — ah... saj vemo natančno, odkod je izvirala — je menil:

»Pridite mi torej na pomoč!... Pomozite mi spet do vere!...«

»Vam naj pomagam?...«

»Če ste prava kristjanka, je Vaša dolžnost, da mi daste roko in me peljete, ko sem vendar oslepel. Ali ni nemara Vaša dolžnost, da me popeljete k Njemu, ki Ga vidite in ki Ga jaz — odkrito povem — ne vidim več...«

»Moja dolžnost?...«

»Če je kdo na svetu, da me spravi na pravo pot, potem ste to vi... Nikogar drugega ne poznam, ki bi to zmožel...«

»Jaz?...«

»Da, Rolanda, vi... In samo vi... ki držite mojo dušo v svojih rokah. Ukazujte, in ubogal bom... Recite eno samo besedo... Vi dobro veste, katero... besedo, za katero sem prosil pred mesecem dni na noirmoutierskem pomolu... In vaša vera bo moja vera... vaša cerkev bo moja cerkev... vaš Bog bo moj Bog!...«

Rolanda si je zakrila z roko oči:

»Gospod Maude, tega načina bi se ne bili smeli poslužiti!...«

»Zakaj ne... ali nimam prav?«

»Ni dobro...«

»Ni dobro vpraševati po čisti studenčici...? po solnčni luči?... Vi ste zame vse to... Zda, ko ste izvedeli, odločite o življenju in smrti moje duše...«

»To ni dobro...« je ponovila Rolanda ter zajela kakor človek, ki trpi na natezalnici.

Toda teta in Gignoux sta se približala... Strašni razgovor je bil končan.

»Kaj ti je?« je vprašala teta, ko je zapazila prepadeni izraz na licu svoje nečakinje.

»Nič...«

»Kako? Nič ti ni?«

»Ne... nič mi ni.«

Teta Cecilija je premotrila dekle... premotrila je Rogerja Maudea, in:

»Kaj se je neki zgodilo?...«

XXXIII. poglavje.

Roger Maude je odkril edino ranljivo mesto oklepa, s katerim je bila Rolanda obranila mirno zvestobo svojega srca. Naletel je na edini razlog, ki je mogel vznemiriti človeško zvesto, a globoko verno dušo Rolandino ter mahoma ugenil vso njegovo pomembnost.

Vse dotlej še niti za hip Rolanda ni priznala možnosti kakršne si bodi združitve svojega življenja z življenjem do večera še neznanega ji Parižana.

To je bil sen njene tete; toda Rolanda je smatrala ta sen za blazen, krivičen in izda'ski.

A glej, nenadoma, pred svetiščem Njega, ki nalaga svojim vernikom najtežja bremena požrtvovalnosti, je zadobilo vprašanje novo lice. Rolanda še ni vstopila v hram, a Krist ji že na pragu trga srce? O, kateri izkušnji jo izpostavlja?

Vsa trepetajoča zraven molččega Rogerja si je Rolanda v hipu predložila ves zapletljaj, ki je strašen v svoji tragični enostavnosti.